

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUL MÜDÜRLERİNİN
YAPTIĞI DENETİMİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ
GELİŞİM VE YETERLİLİKLERİNE ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şükrü GELMEZ

09 11 09 111

Danışman Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Münevver ÇETİN

İstanbul, Eylül 2011

ÖNSÖZ

Eğitimin temel unsuru insan olunca, insanın eğitimi ve bu eğitimin denetlenmesi daha da bir önem kazanmaktadır. Bu bakımdan eğitim denetimi günümüzde gündemdeki yerini en ön sıralarda almaktadır. En değerli varlık insanın eğitimi elbette ki tesadüflere bırakılmamalıdır.

Bilginin en büyük güç olduğu günümüzde, eğitimciler ve eğitim kurumları teknolojik gelişmelere paralel olarak çağa uyum süreçlerini hızla tamamlamaktadırlar. Eğitim süreçlerinin yerinde ve zamanında denetimi, sistemdeki istenmeyen çıktıların engellenmesinde en önemli faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu bakımdan eğitim ve denetim alanında “okul müdürlerinin yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisini” ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırmanın literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Gerek eğitim döneminde gerekse bu araştırma sürecinde öncelikle güler yüzünü, bilgisini, görgüsünü, rehberliğini, gerçek eğitimciliğini bizden esirgemeyen Danışman Hocam Sayın Prof. Dr. Münevver ÇETİN’ e sonsuz kereler teşekkür ediyorum. İtiraf etmeliyim ki eğitim camiasında sizin gibi kıymetli, eğitime yüreğini adayan, ışık tutan, yol gösteren, eğitimde milli ve manevi unsurları zedelemeyen bilimsel bakış açıları getirebilen hocaların varlığı beni son derece mutlu etmiş ve bu

alandanda yorulmadan çalışmak için cesaretlendirmiştir. İyi ki varsınız ve bizler sizin gibi bilim insanlarından istifade etme şansına sahip olduk. Sonsuz saygı ve hürmetler.

Ayrıca, eğitim döneminde ve araştırma döneminde her zaman doğru yol gösteren, bilgi, görgü ve nezaketini bizden esirgemeyen, bizlere hiç durmadan yorulmadan çalışma azmi aşılayan, eğitimin mihenk taşlarından Sayın Yrd. Doç. Dr. Ali TEMEL Hocam' a binlerce kez teşekkür ederim. Yine yüksek lisans öğrenimim boyunca kendilerinden paha biçilmez bilgiler edindiğim ve feyz aldığım Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi bölümündeki hocalarıma, Sayın Levent EKİNCİ' ye, Sayın Vural YILDIRIM' a, eğitim hayatıma olan katkıları için Sevgili Annem' e, değerli zamanlarını çaldığım kızlarım Pelin Su ve Bengisu' ya, her türlü desteği sağlayan eşim Sultan GELMEZ' e, pozitif enerjileri için yüksek lisans sınıf arkadaşlarıma ve katkılarından dolayı İstanbul Beyoğlu ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlere teşekkür ederim.

şükrü GELMEZ

Eylül, 2011

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, İstanbul ili, Beyoğlu ilçesindeki ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin “okul müdürlerinin yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisine” ilişkin görüşlerini almaktır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evreni, 2010-2011 öğretim yılında, İstanbul ili, Beyoğlu ilçesindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerden oluşmaktadır. İlçede 25 ilköğretim okulu bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek amacı ile Beyoğlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’nden okul isimleri ve öğretmen ve yönetici sayıları alınmıştır. Toplam 500 ölçek dağıtılmış, ancak 332 ölçek geri dönmüştür. Bunlardan 33’ü yönetici ve 299’u öğretmendir.

Araştırmada, Danışman Öğretim Üyesi ve araştırmacı tarafından geliştirilen “okul müdürlerinin yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi” isimli ölçek kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler, bilgisayar ortamında ve SPSS18.0 istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuçta, okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterlilikleri çalışanların cinsiyete, medeni hallerine, öğrenim düzeyine, kıdem sürelerine çalışanların görevlerine, denetim sayısına ve müfettişlerin denetim durumuna göre farklılık göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin

öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri okul müdürlerinin denetim durumuna göre farklılık göstermektedir. Okullarda denetimin sadece okul müdürleri tarafından yapılması görev farklılığına göre değişmekte, sadece müfettişler tarafından yapılması görev farklılığına göre değişmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul Müdürü, Denetim, Eğitim Denetimi, Mesleki Gelişim, Öğretmen, Yönetici

ABSTRACT

The aim of this research is taking opinions of administrators and teachers working in primary schools in Beyoglu district of Istanbul, Turkey regarding "effect of inspections made by school principals over career development and qualifications of teachers". Screening model was used in the research. The universe of this research is composed of administrators and teachers working in Beyoglu district of Istanbul, Turkey in academic year of 2010-2011. There are 25 primary schools in the district. On the aim of determining the paradigm of the research, the names of schools and the numbers of teachers and school administrators are taken from Beyoglu District Directorate of National Education. Total of 500 questionnaires are distributed but only 332 of them returned back answered. 33 of them are administrators and 299 of them are teachers.

In this research, the question naire named "effect of inspections made by school principals over career development and qualifications of teachers" was used developed by the researcher. The data obtained from the research have been analyzed in computer environment by using SPSS statistical software. As the result, "effect of inspections made by school principals over career development and qualifications of teachers" differs not by gender, marital status, education level, veteran status, duties

of employees, number of inspections and supervision of inspectors. The "effect of inspections made by school principals over career development and qualifications of teachers" differs by the inspection situation of school principals. The inspections made only by school principals differ by duty different nes and made only by inspectors differ not by duty differentness.

KeyWords: School Principal, Inspection, Educational Inspection, Career Development, Teacher, Administrator

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
KISALTMALAR	xi
TABLolar LİSTESİ	xii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1.Denetim	2
1.2.Denetimin Tarihsel Gelişimi	11
1.3.Denetim Modelleri	14
1.4.Türk Eğitim Sisteminde Denetim	16
1.4.1.İmparatorluk Devrinde Tarihsel Gelişim	20
1.4.2.Cumhuriyet Devrinde Tarihsel Gelişim	23
1.4.3. Eski ve Yeni Teftiş Anlayışı	25
1.4.4.Müfettişin Görev, Süreç, Rol ve Davranışları.....	27
1.5.Denetleme Süreci	29

1.5.1. Ölçünleme	30
1.5.2. Ölçme	31
1.5.3. Karşılaştırma	31
1.5.4. Düzeltme	31
1.5.5. İç Denetim.....	33
1.5.6. Denetimin Amacı ve Önemi	37
1.5.7. Denetimin İlkeleri	39
1.6. Denetimin Boyutları.....	41
1.6.1. Yönetim Boyutu	41
1.6.2. Program Boyutu	42
1.6.3. Öğretim Boyutu.....	42
1.7. Problem	43
1.8. Amaç	47
1.9. Önem	48
1.10. Varsayımlar	50
1.11. Sınırlılıklar	51
1.12. Tanımlar	51
1.13. İlgili Araştırmalar.....	52
1.13.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	52

1.13.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	56
1.13.3. Araştırmaları Değerlendirme	59
BÖLÜM II	62
YÖNTEM.....	62
2.1. Araştırmanın Modeli	62
2.2. Evren ve Örneklem	64
2.3. Veri Toplama Araçları	64
2.3.1. Yönetici ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine İlişkin Bulgular.....	65
2.4. Verileri Çözümleme Yöntemleri.....	68
BÖLÜM III.....	69
BULGULAR VE YORUM.....	69
3.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular	69
3.3.1. Örneklem Grubundaki Çalışanların Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular .	70
3.2. Önermelere Verilen Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Dağılımı	76
3.3. Örneklem Grubundaki Çalışanların Kişisel ve Mesleki Bilgilerine Göre Müfettiş ve Okul Müdürlerinin Denetimi Sonrasında Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerinin Karşılaştırılması	96
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER	102
4.1.Sonuç.....	102

4.2.Tartışma.....	105
4.3. Öneriler	107
KAYNAKLAR	108
EKLER.....	112
EK-1: Okul Müdürünün Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Ve Yeterliliklerine Etkisi Ölçeği	112
EK-2 : Anket İzin Onayı	116
EK-3 Anket Dağıtım Listesi.....	119
ÖZGEÇMİŞ.....	120

KISALTMALAR

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

İ.K.Y. : İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

İMBRTY:İlköğretim Müfettişlikleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2. 1. Güvenirlik Analizi Sonuçları	65
Tablo 2. 2. Önermelere İlişkin Cronbach's Alpha Değeri.....	66
Tablo 3. 1. Yönetici ve Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	70
Tablo 3. 2. Yönetici ve Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı.....	71
Tablo 3. 3. Yönetici ve Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımları.....	71
Tablo 3. 4. Yönetici ve Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı.....	72
Tablo 3. 5. Yönetici ve Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Dağılımları.....	73
Tablo 3. 6. Yönetici ve Öğretmenlerin Kıdem Sürelerine İlişkin Dağılımları.....	73
Tablo 3. 7. Yönetici ve Öğretmenlerin Bu Güne Kadar Gördükleri Denetim Sayısına İlişkin Dağılımları	74
Tablo 3. 8. Yönetici ve Öğretmenlerin Müfettiş Tarafından Denetlenme Durumlarına İlişkin Dağılımları	75
Tablo 3. 9. Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Müdürü Tarafından Denetlenme Durumlarına İlişkin Dağılımları.....	75
Tablo 3. 10. Müfettişler Öğretmenleri Kısa Zamanda Sınırlı Sayıda Aktiviteye Bağlı Olarak Denetlemektedir Önermesine Katılanların Dağılımı	76
Tablo 3. 11. Müdürün Okulun Maddi İmkanlarını Bilerek Yaptığı Denetim Daha Gerçekçidir Önermesine Katılanların Dağılımı	77

Tablo 3. 12. Doğal Ortamında Yapılan Gerçekçi Denetim Mesleki Gelişimi Hızlandırır Önermesine Katılanların Dağılımları	78
Tablo 3. 13. Müdürler Denetimde Tespit Edilen Eksiklikleri Müfettişlere Göre Daha Kısa Zaman Aralıklarında Denetleme İmkanına Sahiptir Önermesine Katılanların Dağılımı	79
Tablo 3. 14. Denetimde Müdürün En Uygun Yöntemi Belirleyebilmesinde Öğretmenlerin Kişilik Özelliklerini Bilmesi Önemli Bir Etkendir Önermesine Katılanların Dağılımları	80
Tablo 3. 15. Okul Müdürleri Öğretmenleri Daha Uzun Zamanda Daha Ayrıntılı Gözlemleme İmkanı Bulacaklardır Önermesine Katılanların Dağılımı.....	81
Tablo 3. 16. Müdürlerin Eğitimin Kalitesine Yönelik Algı Düzeyinin Artması, Öğretmenleri Nitelikli Eğitim Ortamı Oluşturmaya Yöneltilir Önermesine Katılanların Dağılımı	82
Tablo 3. 17. Öğretmenler Müdürlerin Yaptığı Denetimde Müfettişlerin Yaptığı Denetime Göre Daha Doğal Davranmaktadırlar Önermesine Katılanların Dağılımı	83
Tablo 3. 18. Müdürlerin Devamlı Okul Ortamında Çalışmaları Eğitimin Kalitesine Yönelik Algılarının Gelişmesini Sağlar Önermesine Katılanların Dağılımları	84
Tablo 3. 19. Müdürlerin Yaptıkları Denetimi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Geliştirecek Rehberlik Hizmetine Dönüştürmeleri Müfettişlere Göre Daha Kolaydır Önermesine Katılanların Dağılımı	85
Tablo 3. 20. Müdürün Öğretmenlerin Ailevi Sorunlarını Bilme İhtimalinin Daha Yüksek Olması Mesleki Gelişimlerine Yönelik Engelleri Aşmasında Kolaylık Sağlar Önermesine Katılanların Dağılımı	86
Tablo 3. 21. Okullarda Denetim, Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerinin Kesintisiz Gerçekleştirilmesi İçin Gereklidir Önermesine Katılanların Dağılımı	87

Tablo 3. 22. Müfettişler Kısa Zamanda Farklı Ortamlarda Çok Sayıda Denetim Gerçekleştirdiklerinden Bunlar Birbirini Etkileyebilir Önermesine Katılanların Dağılımı	88
Tablo 3. 23. Dördüncü Maddede Belirtilen Uygulama Müdürlerin Öğretmenleri Denetime Tabi Olarak Denetlemelerini Sağlayacaktır Önermesine Katılanların Dağılımı	89
Tablo 3. 24. Okullarda Öğretmen Denetimi Müdür Tarafından Gerçekleştirilmeli Ancak Ciddi İhtilaflar Olması Durumunda Devreye Müfettişler Girmelidir Önermesine Katılanların Dağılımı	90
Tablo 3. 25. Okullarda Denetimin Müdür Tarafından Yapılması Müfettişlerin Görev Yükünü Azaltacağı İçin Gerekli Durumlarda Daha Ayrıntılı Ve Kaliteli Denetim Yapmalarına Zemin Hazırlayacaktır Önermesine Katılanların Dağılımı	91
Tablo 3. 26. Anlık Ve Sürekli Denetim İmkani Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Arttırır Önermesine Katılanların Dağılımı.....	92
Tablo 3. 27. Okullarda Öğretmen Denetimi Yalnızca Okul Müdürleri Tarafından Gerçekleştirilmelidir Önermesine Katılanların Dağılımı.....	93
Tablo 3. 28. Müfettişlerin Yaptıkları Denetimi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Geliştirecek Rehberlik Hizmetine Dönüştürmeleri Müdürlere Göre Daha Kolaydır Önermesine Katılanların Dağılımı	94
Tablo 3. 29. Okullarda öğretmen denetimi yalnızca müfettişler tarafından gerçekleştirilmelidir Önermesine Katılanların Dağılımı.....	95
Tablo 3. 30. Okul Müdürü Tarafından Denetlenme Durumuna Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi	96
Tablo 3. 31. Göreve Göre Müdürlerin Yaptığı Denetimle Müfettişlerin Yaptığı Denetimin Karşılaştırılması	97
Tablo 3. 32. Cinsiyetlerine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi	98

Tablo 3. 33. Medeni Hale Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi.....	98
Tablo 3. 34. Görevine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi.....	99
Tablo 3. 35. Müfettiş Tarafından Denetlenme Durumuna Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi	99
Tablo 3. 36. Öğrenim Düzeyine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi.....	100
Tablo 3. 37. Kıdem Sürelerine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi	100
Tablo 3. 38. Denetim Sayısına Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi	101

BÖLÜM I

Bu bölümde, denetime genel bir giriş yapılarak problem durumu ve problem cümlesi belirtilmiştir. Araştırmanın amacı, önemi, sayıtlılar, sınırlılıklar, tanımlar ve kısaltmalara yer verilmiştir. Yurt içinde ve yurt dışında yapılan araştırmalar ile araştırmaların değerlendirilmesine yer verilmiştir.

GİRİŞ

Yönetimin görevi örgütü “amaçlarına uygun olarak” yaşatmaktır. Yönetim temel kabul edilir ve örgütün üstünde görülürse, örgüt amaçları da geri plana atılır veya tamamen unutulur. Oysa yönetimden beklenen, örgütün amaçlarını değil, madde ve insan kaynaklarını kontrol altına almak ve önceden belirlenmiş olan bu amaçlara doğru yöneltmektir (Bursalıoğlu, 2002, s.24).

Eğitim denetimi, eğitimin geliştirilip etkililiğinin artırılması için büyük bir fırsat olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira kontrol edilemeyen, ölçülemeyen bir faaliyetin geliştirilmesinden söz edilemeyecektir. Bu bakımdan denetim, eğitim sisteminde çok önemli bir yere sahip bulunmaktadır.

Ülkemizde de eğitimde denetimin köklü bir geçmişi vardır. Denetim farklı düzey ve türlerde yapılmakta olup, bu araştırmada ilköğretim okullarında okul müdürünün yaptığı denetimin başka bir deyişle kurum içi denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi araştırılacaktır. Araştırmada iç denetim kavramı “okul müdürünün yaptığı denetim ” “iç kontrol” anlamında ele alınacaktır. Ancak iç denetim ile ilgili diğer tanımlar ve açıklamalara da yer verilerek karışıklığın önlenmesi amaçlanmıştır.

İlköğretim okullarında kurum içindeki her türlü denetim yetkisi okul müdürüne verilmiştir. Okul müdürünün yaptığı denetim de eğitim sistemindeki denetimin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Kurumdaki en yetkili kişi olarak okul müdürünün denetimi, eğitimin geliştirilmesinde çok büyük bir fırsat olarak kabul edilmektedir.

Açıklan’a (1998, s.7) göre, okul müdürünün oynadığı önemli rol, “ Okulların amaçlarının ortak olması, onların sadece yapısal yönden bir örnekliliğini ortaya koymaktadır. Bunun dışında okulları birbirinden ayıran özellikler, okulun yöneticisinden kaynaklanmaktadır. Okul müdürü dışında okuldaki tüm öğelerin değişmezliği sağlandığı zaman okulda bir çok durumun, davranışın okul müdürüne bağlı olarak değiştiği gözlenebilir ” şeklinde ifade edilmektedir.

1.1.Denetim

Eğitimin temel görevi, değişik açılardan tanımlanmıştır. Şüphesiz bunların başında, “devletin varlığının sürdürülmesi” gelmektedir. Öte yandan, eğitimde kalkınma, bir liderlik sorunudur.

Eğitimin temel görevi, devletin varlığını sürdürmekse, bu görevin sorumluluğu da, öncelikle devlet liderine düşmektedir. Demek ki, eğitimde çıkar yol, devlet liderliği ile eğitim liderliğinin aynı kişi üzerinde birleşmesidir. Atatürk eğitiminin başarısı da, böyle birleşim sonucunda ortaya çıkmıştır (Bursalıoğlu, 2002, s.12).

“Eğitim yönetiminde planlanan işlerin gerçekleştirilmesi aşamasında sapmaları önlemek, sapma varsa anında düzeltmek için yapılan değerlendirme “kısmi denetim” olarak adlandırılır” (İlgar, 2000, s.55).

“Denetim bir takım çalışmasıdır. Denetimde yönetmen, örgütsel önderlik rolünü iyi oynamak zorundadır” (Başaran, 2008, s. 328).

Günümüzde denetimde rehberlik ön plana çıkmış ve eski denetim anlayışı yerini kusurların ortaya çıkarılması bakış açısından çok bunlardan alınan derslerle eğitimin gelişmesine katkı sağlamak yaklaşımı geliştirmiştir.

Sayıları 1990 yılında 1754 olan ilköğretim müfettişlerinin her birine, ortalama olarak, yılda en az bir kez denetlemek zorunda oldukları 30 ilköğretim kurumu ile 130 kadar yönetici ve öğretmenin düştüğünü hatırlatmak gerekir. Buna soruşturma görevi de eklenirse, ilköğretim müfettişlerinin görev yüklerinin oldukça fazla olduğu anlaşılır. Ancak bu yükün fazlalığı, ülkemizdeki denetim uygulamalarında, rehberlik ve yardım konularının değil de kontrol ve kusur aramanın ağırlık kazanmasını haklı gösteremez (Kaya,1993, s.231).

Küreselleşen dünyada, teknolojinin çok hızlı gelişmesi ve bunun eğitim alanına da çok çabuk yansması denetim açısından da farklı yaklaşımları beraberinde getirmiştir. Tanımlara ve denetim türlerine bakıldığında bu yansımalar hemen göze çarpmaktadır.

Denetim;

- Yapılan çalışmalarını denetlemek ve değerlendirmek,
- Daha verimli hale gelmelerini sağlamak,
- İlgililere önerilerde bulunmak,
- Kurumlardaki personele çalışmalarında ve yetiştirmelerinde rehberlik yoluyla yardımda bulunmak, gibi geniş bir hizmet alanını kapsayan kavrama denir (Çetin, 2010) .

Gelişmiş ülkelerdeki hızlı gelişmeler, birçok bilim ve alanlarda olduğu gibi, eğitimde de dalların ve uzmanlık alanlarının oluşmasına yol açmıştır. Böylelikle eğitim yönetimi ve denetimi, planlaması, program, rehberlik ve ölçme değerlendirme gibi uzmanlık alanları ortaya çıkmıştır. Kaldı ki bu uzmanlaşma o kadar ileri gitmiştir ki; temel eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, teknik öğretim, halk eğitimi gibi dallar, ayrı birer uzmanlık alanı gibi programlanmakta ve öğretilmektedir. Ülkemizde, “meslekte esas öğretmenliktir” sloganı terk edilemediği için, ne bu uzmanlık alanlarının gelişmesi, ne de bu alanlarda yetişmiş eldeki kişilerin yerinde kullanılabilmesi şimdilik olanaklı görülmemektedir (Bursalıoğlu, 2002, s.6).

Pekşen' e (1996) göre, Yönetimin ayrılmaz bir parçası olan denetim, hemen her yöneticinin görevlerinden birisidir. Denetim olayı ile;

- Yapılan işin nitelik ve nicelik olarak düzeyinin belirlenmesi,
- Sonucun istenilen düzeyde ve zamanda alınıp alınmadığı,
- Çalışmaların ne düzeyde olduğu,
- Etkinliklerin bilimsel, çağdaş ve akılcı olarak yapılıp yapılmadığı,
- Amaçlanan seviyeye erişmeye engel olabilecek durumlar ve bunların işleyişine en az olumsuz etkiyi yapacak şekilde sistem çalışanlarınca bilinip bilinmediği ve yetkililerce olumsuzlukları ortadan kaldıracabilecek tedbirlerin alınıp alınmadığı,
- Belirlenmiş çalışma kurallarına ve yasalara uyulup uyulmadığı belirlenmeye çalışılır.
- Bu konularda bilgi edinilir, edinilen bilgiler doğrultusunda yapılacak hizmet içi eğitimlerinin daha faydalı olmasının yolları araştırılır, belirlenen eğitim hedefleriyle sistemin işleyişinde verimlilik düzeyinin ne olacağı belirlenmeye çalışılır. Verimli olmanın yolları saptanarak bunun hayata geçirilmesine faydalı olacak yöntem ve teknikler uygulanır(Akt. Kızılkant, 2011, s.13).

Kimbrough ve Burkett (1990), “Denetimi gerekli kılan birinci unsur, yönetim literatüründe “entropy” olarak bilinen örgütün güç kaybetmesini önlemektir. Sistem denetim aracılığı ile parçaları arasında açıklık eğilimine girer. Sistem denetimsiz kalırsa yalnızlık, düzensizlik, kapalılık ve durağanlığa gömülür ve güç yitimi ortaya çıkar”(Akt. Aydın, 2008, s.3).

Eğitimde Denetimin gerekli görülmesine neden olan diğer bir unsur da denetimin artık kontrol etmekten çok geliştirme fonksiyonunun ne çıkmasıdır. Bu durumda denetimin geliştirilmesi eğitimin amaçlarına ulaşması için gerekli bir değer haline gelmektedir.

Değerlendirme ve denetim farklı kişiler tarafından farklı yöntemlerle yapılabilir. Okul müdürü okulun çalışmalarını sürekli kontrol eder ve denetler. Bu “yakından denetim” olarak adlandırılır. Okuldaki alışmalar okul müdürünün üstleri tarafından da denetlenebilir. Diğer yandan denetleme için özel olarak görevlendirilen kişiler tarafından da denetim yapılabilir. Bu işe “teftiş”, bunu yapanlara da “müfettiş” denir. Müfettişlerin yaptığı denetim “uzaktan denetimdir.” Yerine göre hem yakından hem de uzaktan denetimin yararları olduğu değerlendirilmektedir. Yönetim süreci olarak değerlendirme yöneticiyi yeni kararlara götürür (Ilgar, 2000, s.55).

Açıkgöz (2001), Teftiş sözcüğü Arapça bir kavramdır. İnceleme, araştırma, soruşturma, doğruyu bulmaya yönelik arama, tarama muayene ve kontrol etme anlamlarına gelir. Eğitim sisteminde teftiş için değerlişik kavramlar kullanılmış olup, bunlar denetim, denetleme, kontrol, inceleme, soruşturma, irşat, tetkik, tahkik, tahkikat, muayene, muhakabe ve müfettiş için denetçi, denetmen, denetim elemanı, kontrolör, muin, muhakkik ve murakıp gibi kavramlardır (Akt.Taymaz, 2010,s.4).

Eğitim ve ğretim çalışmalarının mevcut yasa, tüzük, yönetmelik ve genelgelere göre yapılıp yapılmadığını anlamak üzere müfettişlerce eğitim kurumlarında yapılan yoklama ve inceleme işine denetim denir. Milli eğitimdeki çalışmalar, bakanlık müfettişleri, ilköğretim müfettişleri ve kendilerine asıl görevleri dışında denetim yetkisi verilen kişilerce yapılır.

Denetimin çağdaş eğitim ilkelerine ve denetim tekniklerine uygun yapılabilmesi için müfettişte aşağıdaki niteliklerin bulunması gerekir:

- Öğretmene yardım etmek isteği,
- Bireysel özellikleri ve ayrılıkları anlama yeteneği,
- Konu seçiminde, çalışma planı hazırlamada, ders araç-gereçlerini sağlama ve yöntem konularında öğretmene yardım için gerekli meslek ve branş bilgisi,
- Öğretmen ve öğrencilerle nasıl görüşüleceğinin ve nasıl toplantı yapılacağıın bilinmesi,
- Öğretmen, öğrenci ve yöneticileri bireysel çalışmalara yöneltme ve işlerini nesnel ölçülere göre değerlendirebilme yeteneği,
- Teftiş ve tahkik edilen işler üzerinde adil hüküm ve kararlar vermek için karakter sağlamlığı (Alaylıoğlu ve Oğuzkan, 1976, s.302).

Denetim ve yönetimin her zaman yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Alandaki gelişmelere paralel olarak denetimin işlevlerinde de değişiklikler olması olağandır. Harris ve Bessent, yönetsel bir bakış açısı ile denetimi; *“okulun temel öğretimsel amaçlarını gerçekleştirmesini doğrudan etkilemek için, okulun işleyişini sağlamak ve değiştirmek amacıyla okul çalışanlarının insanlar ve diğer nesnelere ilişkili olarak yaptığı her şeyin denetimi”* olarak tanımlamışlardır (Akt. Aydın, 2008, s.4).

Yönetici, bazı aralıklarla yapacağı küçük grup toplantılarında ortaya çıkan veya çıkması mümkün sorunlar hakkında bilgi almalı, bu sorunlar ve çözüm önerileri belirlenmeli, yönetici her öğretmenin bu konudaki bilgisine başvurmalı sorunların çözümü için yapılanları denetlemeli ve değerlendirmelidir (İlgar, 2000, s.55).

Okuldaki her türlü kurum içi denetim görevleri de okul müdürüne verilmiştir. Müdür, kanun, yönetmelik ve emirler doğrultusunda okulun bütün işlerini çevirmeye, düzenlemeye ve denetlemeye yetkilidir. Bundan başka müdür, okulun bina ve eşyasının korunmasını, iyi kullanılmasını, temizliğini ve düzenini sağlamak ve ilgili görev sahiplerini yakından izlemekle de yükümlüdür (Akçay, 2006, s.126).

İşlerin planlanması ve yürütülmesi, aksaklıkların tespit edilmesi ve giderilmesi, öğretmenler ve diğer çalışanların sürekli takip edilmesinden, denetlenmesinden birinci derecede müdürün sorumlu olduğu görülmektedir.

Okul müdürü ile ilgili olarak, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'ne bakıldığında, okuldaki en üst yöneticinin okul müdürü olduğu görülmektedir.Devamında da okul müdürünün, demokratik eğitim-öğretim ortamında, diğer çalışanlarla birlikte okulu yönettiği, ders okutmak yanında, yasa, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge, program ve diğer emirlere uygun olarak görevlerini yürütmeye, okulu düzene koymaya ve denetlemeye yetkili olduğu ifade edilmektedir(İ.K.Y. Md. 60).

Yukarıda da ifade edildiği gibi okuldaki denetleme yetkisi sadece müfettişlere değil aynı zamanda okul müdürüne de verilmektedir. Kurum içindeki en yetkili iç denetçinin okul müdürü olduğu işaret edilmektedir. Denetimle ilgili bir başka görevi de Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenen temel ilke ve amaçları ile birlikte okulun özel amaçlarını gerçekleştirmek için çalışma planlarını yapar, uygular ve denetler. Okuldaki eğitim-öğretim ve yönetim faaliyetlerinin bir disiplin içerisinde devamını sağlar(Görgülü, 2008, s.2).

Okul müdürünün görevlerine bakıldığında rehberlik ve denetim görevinin i içe geçmiş bir halde olduğu görülmektedir. Planların programlara göre hazırlanmasında ve diğer çalışmalarda öğretmenlere rehberlik etmek, öğretmenlerin çalışmalarını denetlemek de müdürün görevleri arasındadır. Kurum içindeki gerek ğretmen gerekse diğer çalışanların faaliyetlerinin okul müdürünce sürekli takip edilip, denetlenmesi sözkonusudur. İKY, MEB Müdürler Kurulu ve 2508 Sayılı Tebliğler Dergisi'nde belirtilen denetimle ilgili görevler arasında, ders yılı başında ünitelendirilmiş yıllık planların alınıp, onaylanması, uygulanıp uygulanmadığının denetlenmesi; personelin performansının sürekli gözetilip değerlendirilmesi, varsa verim düşüklüğünün nedenlerinin araştırılması, personelin yeteneklere göre istihdam edilmesi ve onlara rehberlik edilmesi; iş başında yetişmelerinin sağlanması, üst kademelere hazırlanmalarında yardımcı olunması; öğretmenlerin laboratuvar, kütüphane, spor salonları ve diğer sosyal tesisleri kullanmalarının izlenmesi sayılmaktadır. Okul müdürünün denetim görevi, disiplin ve sicil amirliği görevi gibi devredilemez görevler arasında yer almaktadır.

Erdem'e göre (2006), eğitimde sürekli bir gelişme ve ilerlemeyi sağlamada denetim çok büyük rol oynar. Eğitim denetimi ile sistemde aksayan ve eksik yönler tespit edilerek, düzeltme ve geliştirme etkinlikleri yapılmasının yolu açılmış olur. Bunda eğitim çalışanlarının denetim algıları ile denetimi gerçekleştirecek denetçisinin yeterliliği çok önemlidir. Genellikle denetime kontrol ve değerlendirme yönüyle bakıldığından; denetimin asıl amacı olan düzeltme ve geliştirme göz ardı edilmiştir(Akt. Ayaydın, 2010, s.23).

Görev tanımında olduğu üzere okul müdürü, her dönem öğretmenleri ders ortamında izlemek ve sonuçları birlikte değerlendirerek geliştirilmesi ya da değiştirilmesine gerek duyulan durumlar için tedbirler almak durumundadır. Yukarıda sayılan iş ve işlemler için Müdür Denetim Defteri ya da Öğretmen İzleme Defteri vb. isimlerle de anılan bir defter tutulmaktadır. Ders izleme çalışmalarında kullanılan, resmi olarak tavsiye edilen veya basılan bir örnek bulunmamaktadır. Bununla birlikte uygulamada gelişigüzel farklı form veya defter kullanılmaktadır. Özel yayınevlerinin basıp piyasaya sürdüğü çok değişik Müdür Denetim Defterleri mevcuttur.

Bu konuda bir standart olmamasının sakıncaları olduğu ve amaca hizmet etmediğı değerlendirilmektedir. MEB İMBRTY ekinde yer alan “Öğretmen Teftiş Formu” sınıfta gözlenmek istenen özel/genel durumlara göre gereken düzenlemeler yapılmak kaydıyla, yasal açıdan en doğru seçim olarak değerlendirilmektedir. Aksi halde kullanılan çok farklı formların amaca hizmet etmeyeceğı düşünülmektedir(Görgülü, 2008, s.231-232).

Eğitim sistemimizin problemlerinin çözümünde aileden başlayarak herkese önemli görevler düşmektedir. Bunun için bağışlar ve yardımlar, dernekler ile vakıflar, sanayici ve işadamları ve imkanları olanlardan daha çok maddi katkılar istenmelidir. Özel okullar teşvik edilerek, devlet okullarının da bunlarla rekabeti sağlanmalıdır. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin maaşları diğerlerinden az olmamalıdır. Yüksek ücret ödemenin karşılığı nitelikli ve özverili eğitim gayretleriyle istenmeli, dahası yapılan denetimlerde de iyi ile kötü ayırt edilebilmelidir (İlgar, 2000, s.219).

1.2.Denetimin Tarihsel Gelişimi

Symyt'e göre (1991), denetim, Ortaçağ Latin kökenli bir kavram olarak karşımıza çıkar ve ilk tanımlanma biçimi ile “bir metnin orijinaline uygunluğu veya varolan sapmaları ya da hataları inceleme ve gözden geçirme ” anlamında kullanılmıştır. Yazılı kaynaklardan öğrendiğimize göre bu kavram daha sonraları (Grumet, 1979), “genel yönetim, yönlendirme, kontrol” olarak kullanılmıştır. Koloni döneminde ise “kontrol-inspection” kavramının daha çok kullanıldığı anlaşılmaktadır (Akt. Aydın, 2008, s.5-6)

“Eğitimde denetim anlayışı, yönetime ilişkin yaklaşım ve kuramlara uygun bir değişim ve gelişim göstermiştir. Yönetim kuramlarının ortaya koyduğu ilkelere, varsayımlara ve yaklaşımlara göre denetime bakış açıları da birbirinden farklılaşmıştır” (Aydın, 2008, s.3).

Lateiner (1968), denetimin, tüm sistemlerde bir alt sistem ve yönetim süreçlerinde bir öge olarak yer aldığı görülmektedir. Öyleyse denetime ilk defa ne zaman başlanmıştır sorusuna verilecek cevap, kolay gibi gözükse de belirgin değildir. Denetim özellikle ilk kamu kuruluşlarının örgütlendirildiği, yönetim süreçlerinin uygulamaya konulduğu zaman başlamıştır denilebilir. Genel bir deyişle her toplum sistemlerini kurduğunda, bu sistemler içinde teftiş de yer almıştır. Çağımızın sosyal ve ekonomik gelişmeleri, her sistem için etkin bir plan ve sürekli bir teftiş gayretini zorunlu kılmaktadır (Akt.Taymaz, 2010, s.19).

Tarihsel süreç içinde denetim ve rehberlik görevini yapan müfettişlerin görev, yetki ve çalışma alanlarında değişiklik olmakla beraber zamanla anlayış farklılıkları da ortaya çıkmıştır (Ada ve Baysal,2010, s.233).

Bu dönemde denetim görevini yapanların kontrol amacını ön plana çıkardıkları ve öğretmenlerin sınıfta yaptığı bütün yanlışları ortaya çıkarma işlevini yerine getirdikleri görülmektedir.

Oliva ve Pawlas (2004), tek öğretmenli ve yerel toplum tarafından öğretmenlerin seçildiği ilk oluşumlar, öğrenci sayılarının artması ve eğitim hizmetlerinin birden fazla öğretmen tarafından sunulma ihtiyacının doğmasıyla farklı bir görünüm kazanarak, “baş öğretmen” ve “okul müdürü” gibi yetkililerin varlığı görülmeye başlanmıştır. Okulların bir üst yöneticisi bir anlamda okul bölge yöneticileri olan görevliler okul denetimini de yapmaya başlamışlardır. Okulların geniş bir sahaya yayılmasıyla da bir bölge yöneticisi yardımcısı istihdam edilmiş ve bu kişiler ilk denetim yapan kişiler olarak görevlendirilmişlerdir. Bunların en önde gelen işlevleri okulların kontrolü olmuştur. Okula gidiş amaçları öğretmenlerin işe alınması veya çıkarılması olmuştur(Akt. Aydın, 2008, s.6-7).

Sullivan ve Glanz (2000), 19. Yüzyılda Amerikan okullaşma sürecinin, bürokraside yer almayan yerel yetkililere teslim edildiği görülmektedir. Bu dönemde okullar tek odalı ve küçüktür. Öğretmenler genelde genç ve ilköğretim alanında eğitim alanların sayısı azdı.Ücretler düşüktü. İşe alma ve denetim genelde yerel yönetim kurullarınca yapılırdı. Okulları denetleyen bu kurullar genellikle profesyonel değildi ve temel ilgileri öğretimin iyileştirilmesi olmayan kişilerdi. Sonra bölge sistemine geçilmesiyle denetimin eyalet tarafından kontrolüne başlanmıştır. Böylece

denetim sürecinin karakterinde köklü bir değişim gerçekleşmiştir (Akt. Aydın, 2008, s.8).

Denetimin tarihsel gelişimini Bursalıoğlu, (2002, s.127) aşağıda belirtilen tarihsel sıralama ile ifade etmektedir.

- *1900 tarihinden evvel denetim, sadece yönetimsel nitelikte uygulanıyor ve öğretmenler yönetim tarafından kontrol edilen birer memur sayılıyordu.*
- *Yirminci asrın başlangıcında, uzman eğitimciler tarafından denetim başladı, çünkü yeni konular uzman müfettişlerin yetiştirilmesini gerektiriyordu. Bununla beraber denetim, yönetimin bir kolu olarak işlemeyi sürdürdü.*
- *1920 ile 1930 arasında teftiş süreci bilimsel bir nitelik kazandı.*
- *1930–1940 arasında teftiş demokratik insan ilişkileri açısından uygulandı.*
- *1940'dan sonra mantık ve zeka yöntemleri ile teftiş başladı.*

Lucio ve McNeil (1969), teftişin tarihsel gelişiminin incelenmesi, geçirdiği aşamaların değerlendirilmesi, teftişin yapı ve özelliği hakkında görüş ve fikirlerin gelişmesine olanak sağlar. Teftiş adı altında yürütölen çalışmaların diğer alanlarla ilişkisi göz önünde bulundurulur ve kıyaslamalar yapılırsa, sakıncalı ve yararlı yönleri daha kolaylıkla görülür (Akt. Taymaz, 2010, s.19).

1.3.Denetim Modelleri

Klinik denetimle birlikte ve sonrasında ortaya çıkan; gelişimsel denetim, farklılaştırılmış denetim,yansıtıcı denetim ve meslektaş denetimi gibi çağdaş denetim yaklaşımlarında; denetim sürecinde öğretmenlerin mesleki olarak geliştirilmesi ve öğrenci öğrenmesinin artırılması biçiminde temel yeni bir bakış açısı olduğunu söylemek olanaklıdır (İlğan, 2010,s.28).

Denetim modelleri, tarihsel gelişim ve yönetim anlayışlarına uygun bir biçimde eğitim alanında yer almışlardır. Bu modellerin her biri varsayımları, felsefeleri, amaç ve süreçleri açısından incelenmeye değer olarak görülmektedir. Aşağıda eğitim denetimi açısından önem arz eden bazı modellere kısaca değinilmiştir(Aydın,2008,s.15-24-63-38-47-60):

Bilimsel denetim, bu denetim modeli,öğretmenliğin profesyonelleşmesi, mesleğin icrasında vazgeçilmez olan standartların saptanması ile bunlara uygunluğun aranması açısından büyük katkılar getirmekle beraber diğer modellerle birlikte kullanılmasının yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

Sanatsal denetim, hesap verilebilir denetim modelinin temel varsayımı olan “her şey ölçülebilir” yaklaşımının tam tersine, Eisner’in “sanatsal denetim yaklaşımı” bütüncül bir özellik taşır. Eisner denetimde teknik ussallık yerine, estetik duyarlılığı bir seçenek olarak ileri sürmektedir.

Öğretimsel denetim kavramı, bir öğretim kurumu içindeki farklı eğitmen gruplarının yerine getirdikleri çok geniş bir süreci tanımlamada kullanılmaktadır. Bu süreçte denetmen, öğretmen ve öğrenci aktif rol almaktadır. Amaç nitelikli eğitim öğretim ortamı için öğretmene destek olmaktır.

Klinik denetim: Alternatif denetim modelleri emir verici olmaktan çok etkileşimli; otokratik olmaktan çok demokratik; denetim merkezli olmaktan çok öğretim merkezlidir ve bu denetim tarzına klinik denetim adı verilir.

Engin' e göre (2003), çağdaş denetim yaklaşımının uygulandığı klinik denetim, denetim eylemlerinin etkililiğini arttırmak amacıyla, özellikle öğretimde, planlı, işbirlikçi, gözlem, inceleme ve davranış değiştirmeye yönelik etkinliklerin bütünüdür. Öğretmenin neleri, nasıl, hangi sonuçlara ulaşmak için yapacağını iyi bilmesini sağlamak, etkili bir planlama yapmak ve öğretmenlerle ilişkiyi geliştirmek için gözlem öncesi görüşme yapmak, etkili ve planlı bir gözlemlerle öğrenme durumunu ve süreçlerini gözlemek, gözlem sonrasında görüşmeyle, elde edilen sonuçları çözümlenerek değerlendirmek, önerileri ve uygulamalarını görüşmek klinik denetimdeki basamaklardır(Akt. Kızılkant, 2011, s.33).

Gelişimsel denetim, bu denetime göre, denetici öğretmenin gelişimsel düzeyini analiz etmek ve bu gelişim düzeyine göre bir denetim davranışı göstermekle yükümlüdür.

Bu denetim modelinde, denetimin korkutan bir süreç olmaktan çıkarılarak, öğretmenin ihtiyaçlarına cevap veren bir süreç haline getirilmesi amaçlanır.

Farklılaştırılmış denetim, alacağı denetim ve değerlendirme hizmetlerinin türleri ile ilgili olarak öğretmene seçenekler sunan bir denetim modelidir. Bu model genellikle aday öğretmenlere ve ciddi sorunları olan asil öğretmenlere yoğun gelişme fırsatları sunan bir denetim biçimi olarak değerlendirilmektedir.

İnsan gelişim teorisyeni Levine (1989), farklı gelişim seviyelerindeki bireylerin, farklı kişilik ve mesleki gelişime gereksinimleri olduğuna inanmaktayken; benzer şekilde öğrenme yöntemleri araştırmacıları Dunn ve Dunn (1978) ile Gregorc, (1979), bireylerin algılama ve bilgiyi işleme bakımlarından farklılaştıklarını belirtmektedirler (Akt. İlğan, 2010,s.32).

Meslektaş koçluğunun, hizmet öncesi ve hizmet içinde öğretmenlerin mesleki açıdan gelişimini, işbirliğini, bilgi ve paylaşımı arttırdığı, eğitimsel liderliği ve problem çözme becerisini geliştirdiği gibi öğrencilerin aldığı eğitim kalitesini ve başarısını da artırdığı görülmektedir bu aynı zamanda okulların ve yönetimlerin de başarısı anlamını taşımaktadır (Erdem ve İlğan, 2010,s.39).

Yapılan araştırmalar, doğru bir örgütsel destek sağlanırsa, öğretmenlerin birbirlerinin tecrübelerinden büyük ölçüde istifade edebileceklerini göstermektedir.

1.4.Türk Eğitim Sisteminde Denetim

Eğitim sisteminde teftiş hizmetlerinin ne zaman başladığı ve bu göreve atananlar için hangi unvanların kullanıldığı kesin olarak saptanamamıştır (Taymaz, 2010, s.19). Türk Eğitim Sisteminde denetimin önemi büyüktür. Osmanlı imparatorluğundan başlayarak, bununla ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerin çıkarıldığı görülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 42. Maddesinin 3. Paragrafında "*Eğitim ve öğretim, Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları doğrultusunda çağdaş bilim esaslarına göre, Devletin gözetimi ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz*" denir (Anayasa,1982, Madde 42).

Eğitim ve öğretimdeki gözetim ve denetim görevi Milli Eğitim Bakanlığı adına müfettişler tarafından yapılır. Türkiye Cumhuriyeti Eğitim Sisteminde görevli olan müfettişlerin, mesleki rehberlik, değerlendirme ve soruşturma gibi önemli görevleri bulunmaktadır.

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 17. maddesinin 2. Fıkrasına göre, "Resmi, özel ve gönüllü kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Milli Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimine tabidir."

Aynı kanunun 56. maddesine göre; "Eğitim ve öğretim hizmetinin, bu kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur." Yine bu kanunun 58.maddesine göre; "Diğer Bakanlıklara bağlı okullar, Milli Eğitim Bakanlığı'nın gözetim ve denetimine tabidir. Gözetim ve denetim sonunda uygun eğitim ortamı ve niteliği taşımayan kurumlar usulüne uygun şekilde Milli Eğitim Bakanlığı' nca iptal edilir. Buna ait esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılan bir yönetmelikle düzenlenir."Yukarıdaki hükümlerden de anlaşılacağı üzere, tüm kurumların eğitim ile ilgili etkinliklerini denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur.

3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı' nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun(Bu Kanun 14.09.2011 tarih ve 28054 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Kanun Hükmünde Kararname ile;

(1) Rehberlik ve Denetim Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, Bakanlık okul ve kurumlarına, özel öğretim kurumlarına ve gerçek ve tüzel kişilere rehberlik etmek.

b) Bakanlığın görev alanına giren konularda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile gönüllü kuruluşlara, faaliyetlerinde yol gösterecek plan ve programlar oluşturmak ve rehberlik etmek.

c) Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetiminde sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimini ilgili birimlerle işbirliği içinde yapmak, süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek, kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgili birimlere ve kişilere iletmek.

ç) Bakanlık teşkilatı ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerine ilişkin olarak, usûlsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla, Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde denetim, inceleme ve soruşturmalar yapmak.

d) Bakanlık teşkilatı ile personelinin idarî, malî ve hukukî işlemleri hakkında denetim, inceleme ve soruşturma yapmak.

e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak(MEB,2011).

Yine aynı kararnameye göre,

(1) İl millî eğitim müdürlüklerinde oluşturulan Eğitim Denetmenleri Başkanlığında İl Eğitim Denetmenleri ve İl Eğitim Denetmen Yardımcıları istihdam edilir.

(2) İl eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcılarının alanlarında uzmanlaşmaları için gerekli tedbirler alınır.

(3) İl eğitim denetmenleri ve denetmen yardımcıları, ildeki her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin rehberlik, işbaşında yetiştirme, denetim, değerlendirme, inceleme, araştırma ve soruşturma hizmetlerini yürütür (MEB,2011).

Milli Eğitimle ilgili kanunlarda, eğitim sistemimiz içinde denetime önemli bir yer verildiğini ve denetim etkinliklerinin yasalar kapsamında olduğu görülmektedir.

MEB İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği,Milli Eğitimi Bakanlığı İlköğretim müfettiş adaylarının nitelik, seçilme, yetiştirilme şekli, atama, mesleğe giriş, nakil, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilköğretim müfettişleri kurulunun kuruluş, işleyiş, çalışma usûl ve esaslarını düzenlemek amacıyla çıkarılmıştır.

Ancak, bu yönetmelik “Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nin” 24.06.2011 tarih ve 27974 Sayılı Resmi Gazete yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece “ilköğretim müfettişliği” deyimini tarihe karışmıştır. İlköğretim müfettişi yerine “eğitim müfettişi” deyimini getirilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 72. maddesinde okul müdürünün yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Buna göre, müdür, kanun yönetmelik, program ve emirlere uygun olarak okulun bütün işlerim yürütmeye, düzene koymaya, denetlemeye yetkilidir. *“İlköğretim okulu, demokratik eğitim-öğretim ortamında diğer çalışanlarla birlikte müdür tarafından yönetilir. Okul müdürü; ders okutmanın yanında kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, program ve emirlere uygun olarak görevlerini yürütmeye, okulu düzene koymaya ve denetlemeye yetkilidir. Müdür, okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden ve geliştirmesinden sorumludur”* (İKY, Madde 60).

Son zamanlarda yapılan değişikliklerle, ülkemizde denetim faaliyetlerinin “Rehberlik ve Denetim Başkanlığı'nın” çatısı altında yapılandırıldığı görülmektedir. (MEB, 2011).

1.4.1.İmparatorluk Devrinde Tarihsel Gelişim

- 1838 yılında hazırlanan Rüştîye mekteplerinin açılmasına esas teşkil eden mahalle mektepleri hakkında lahiyada, bu okullardaki aksaklıkların giderilmesi amaçlanmıştır. Bu okullardaki öğretmenlerin ilgili memurlarca teftiş edilmesi öngörülmüştür (Taymaz, 2010,s.19).

- 1846 yılında kurulan Meclis-i Maarif-i Muvakkat (Geçici Eğitim-Öğretim Kurulu), eğitim kurumlarını üç kademeye ayırmıştır. Bunlar ilköğretim, orta öğretim ve yüksek öğretim kurumlarıdır. İlköğretim kurumları sıbyan okulları; orta öğretim kurumları, rüşdiyeler ve yüksek öğretim kurumları da darülfünun olarak belirlenmiştir. Bu rapordaki ıslahatların gerçekleştirilmesi için de Meclis-i Maarif-i Umumiye' nin (Genel Eğitim-Öğretim Kurulu) oluşturulması istenmiştir.1847 yılında kurulan bu meclisin ilköğretim alanında yaptığı en önemli iş, Mekatib-i Rüştiye Nezareti'ni (Rüştiye Okulları Müdürlüğü), Mekatib-i Umumiye Nezareti' ne(Genel Okullar Müdürlüğü) çevirmesi ve sıbyan okullarındaki eğitim ve öğretimi düzene koymak için bir yönetmelik hazırlamasıdır. Mekâtib-i Sıbyan Talimatnamesi (Sıbyan Okulları Yönetmeliği) adıyla 1847 yılında yayınlanan yönetmelik, bugünkü ilköğretim program ve yönetmeliklerinin çekirdeğini oluşturmuştur (Taşdemirci, 2010,s.57-58).
- 1862 yılına kadar teftiş amacıyla gönderilenlerin mesleki yardım da bulunmaları amaçlanmıştır. Bu yıl Sıbyan ve Rüşdiye okullarını denetlemek üzere görevlendirilen memurlara ilk kez müfettiş denmiş, merkez ve taşra okullarını denetleme görevi verilmiştir.
- 1869'da hazırlanan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi karşımıza çıkmaktadır. Buna göre Maarif-i Umumiye Nezaretine bağlı olarak İl Maarif Meclisleri kurulması istenmiştir. Maarif müdürünün başkanlık ettiği bu meclislere mukakkik ve müfettişler görevlendirilmiştir.
- 1875 yılında hazırlanan bir kanun ile müfettişlerin öğretmenlere rehber ve yardımcı olmaları öngörülmüştür. Rüşdiyelerde teftiş defteri bulundurulması

gerektiği bu kanunda yer almıştır. Bu gün kullandığımız teftiş defterlerinin temeli böylece atılmıştır.

- 1911 yılında yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nezareti Merkez Teşkilatı Hakkındaki Nizamname ile merkez hizmetleri idare ve teftiş olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Müfettişlerin orta dereceli ve yüksek okullarda görev yapmış öğretmenler arasından olması ngrlmştır (Ada ve Baysal, 2010, s.232) .
- 1913 yılında hazırlanan Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati (Geçici İlköğretim Kanunu) ile bütün sıbyan okulları, iptidai mektepleri ve rüşdiyeleri birleştirerek altı yıllık ilkokullar adı altında toplamıştır(Taşdemirci, 2010,s.58).
- 1913 tarihli İlköğretim Geçici Yasası, eğitimde denetimin gerekli olduğunu kabul etmiş ve başarılı ilköğretim ğretmenlerinin ilköğretim müfettişi olarak atanmasına yol açmıştı (Başaran, 2008, s.192).
- Su (1974), 1914 yılında Maarif Müfettişlerinin Vazifelerine dair Talimatname yayınlanmıştır. Talimatname, ortaöğretim ve bakanlığa bağlı diğer kurumların denetiminde göz önüne alınacak esasları kapsamıştır (Akt.Taymaz, 2010 s.20).

1914 tarihli “Tedrisat-ı İptidaiye Müfettişlerinin Vezafine Dair Talimatname” ile müfettişlik ciddi bir denetim teşkilatı haline gelerek, ülke çapında teşkilatlanmıştır.

1.4.2.Cumhuriyet Devrinde Tarihsel Gelişim

1920’ de Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldıktan sonra milli eğitim hizmetlerinin tamamı Maarif Vekaleti’ne verilmiştir.

Cumhuriyet döneminde teftiş ve denetleme ile ilgili olarak yapılan ilk çalışma,1923’te yürürlüğe giren “İlköğretim Müfettişlerinin Görevlerine İlişkin Yönetmeliktir.”

Karagözoğlu (1974), 3 Mart 1924 tarihli “Tehvid-i Tedrisat Kanunu ” ile tüm okullar Maarif Vekaleti’ne bağlanmıştır. Bu durum teftişi yeniden yapılandırmak gereğini doğurmuştur. 1925’te “Maarif Müfettişleri Umumiyele’ nin Hukuk Selahiyet ve Vazifelerine Dair Talimat” hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğe göre Maarif Vekili adına tüm eğitim kuruluşlarını kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre denetlemek üzere Müfettişi Umumiye ve yardımcılarının atanması öngörülmüştür (Akt.Taymaz 2010, s.21).

1926’da Maarif Teşkilatı Kanunu çıkarıldı.Müfettişlerin seçilmesine dair ilk belge olarak, 1927 tarihli “İlk Tedrisat Müfettişleri Talimatnamesi” kabul edilebilir.

1929 tarihli “İlk Tedrisat Müfettişleri Rehberi”nde ilköğretim denetçilerinde bulunması gereken özellikler belirtilmiştir.

1933’de 2287 sayılı “Maarif Vekaleti Merkez Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun” hükümlerine göre Teftiş Kurulu oluşturulmuş ve görevleri belirtilmiştir.

1938' den itibaren ilköğretim denetçileri genel bütçe içine alınmış ve bakanlıkça atanmaya başlanmıştır.

1967 yılında MEB Teftiş Kurulu Yönetmeliği çıkarılmıştır. Uygulanmaya başlanmıştır.

1969 yılında İlköğretim Müfettişleri ile ilgili yeni bir yönetmelik çıkarılmıştır. Teftiş ve denetleme, mesleki yardım, görevde yetiştirme, inceleme ve soruşturma ilgili görevler yer almıştır.

1992 yılında yayınlanan 3797 sayılı MEB Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un öngördüğü Teftiş Kurulu Tüzüğü'ndeki yönetmelik 1993 yılında yürürlüğe girmiştir.

İlköğretim Müfettişleri, 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yasanın 53. maddesi değiştirilerek, ilköğretim müfettiş ve yardımcılarının kariyer meslek olarak tanınmasına olanak sağlanmış, yetiştirme ve atanmalarına ilişkin koşullar liyakat esasına dayandırılarak görev yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usullerin yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bu kapsamda hazırlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği 13.8.1999 tarih ve 23785 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. "Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği'nin 24/06/2006 tarihli ve 27974 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte, 13/08/1999 tarihli ve 23785 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır."

Bu Yönetmelikle Eğitim Müfettişleri Başkanları Toplantısı yapılması yönünde yeni bir uygulama getirilerek yıllık faaliyet programları çerçevesinde yürütülen rehberlik, teftiş, denetim, iş başında yetiştirme, değerlendirme, araştırma, inceleme, soruşturma gibi hizmetlerin yürütülmesinde karşılaşılan sorunları görüşerek çözüm önerileri geliştirmek, görüş alışverişinde bulunmak, uygulamaya yönelik hizmet standartları oluşturmak amacıyla yılda en az bir defa “Eğitim Müfettişleri Başkanları Toplantısı” yapılması öngörülmüştür.

Okul müdürleri okul yönetiminin yanında denetimi de yapacak şekilde yetiştirilmelidir. Bu zor bir husus değildir. Kurumun denetimini yeterli donanıma sahip müdürün yapması çok doğal bir durumdur. Okul müdürünün denetim görevini birinci basamak olarak yerine getirmesi, sistem içinde ayrıca denetim görevlisi ve müfettiş ihtiyacını ortadan kaldırmaz. Fakat denetimin yerinden ve daha verimli yapılmasını sağlar (Turan, 2009, s.375).

1.4.3. Eski ve Yeni Teftiş Anlayışı

Dünyadaki hızlı gelişmeler her alanda olduğu gibi eğitimle birlikte teftişte de yenilikler getirmiştir. Eski teftiş anlayışı yerini rehberliği esas alan ve eğitimi geliştirmeyi amaç edinen bir teftiş sürecine bırakmıştır.

Eski ve yeni denetim anlayışı karşılaştırıldığında:

- Kontrolün yerini etüd ve analiz almıştır.
- Odak öğretmen iken Odak öğretmenin geliştirilmesi olmuştur.
- Ziyaret ve konferans yerini çok çeşitli görevlere bırakmıştır.
- Gelişigüzel ve seyrek yahut cansız plan yerini iyi organizasyon ve planlamaya bırakmıştır.

- Otoriter ve empoze edici yaklaşım yerini yaratıcılığa ve işbirliğine yönelten yaklaşıma bırakmıştır (Ada ve Baysal,2010, s.233).

Öğretmenlerin“kontrol edilmesinin ve kusurlarının ortaya çıkarılmasının” yerini öğretmenlerin geliştirilmesi alırken yaratıcılık ve işbirliği giderek ön plana çıkarılmaktadır. Görevler giderek karmaşık bir hale gelmektedir. Zira eğitim alanların yapısı değiştiği gibi denetleyenler ve denetlenenlerin de yapısı değişmiştir.

Lucio-McNeil (1962), Teftişe bugünkü eğilimleri aşağıdaki gibi belirtmektedir;

- Eğitimle strateji arasında bir bağ kurulmasıdır.
- Eğitim örgütlerinin amaçları ile uygulama sonuçları arasındaki boşluğa verilmesi gereken önemidir.
- Öğretmenin mesleksi bağımsızlığına olan tutucu görüşlerin artmakta olduğu kanısıdır (Akt. Bursalıoğlu, 2002, s.128).

Günümüz eğitimcilerini bekleyen görevlerin daha bilimsel ve karmaşık olduğu değerlendirilmektedir. Giderek farklılaşan eğitim ortamları daha çok bilgi donanımı gerektirmektedir.

Eğitimde denetim ne kadar önemli ise başarılı personelin takdir edilmesi de çok önemlidir. Yapılan denetim sonunda değerlendirme yapıldıktan sonra başarılı öğretmen ve idarecilerin mutlaka ödüllendirilmesi gerekir. Denetim sonunda yapılacak ödüllendirme eğitimde başarının arttırılması, çalışanların mesleki yeterliliklerinin geliştirilmesi ve okulun gelişimi için önemli bir etkidir.

1.4.4.Müfettişin Görev, Süreç, Rol ve Davranışları

Müfettişin görevlerini rehberlik, koordinatörlük ve kaynaklık olmak üzere üç gruba ayırmak mümkündür. Bu görevin gerektirdiği eylemler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Bursalıoğlu, 2002, s.128):

- *Öğretmenin ve yöneticilerin, çocukları daha iyi anlamasını sağlamak,*
- *Öğretmenin bireysel ve mesleki gelişmesine yardım etmek,*
- *Öğretim materyallerinin daha verimli kullanılmasında, ilgililere yol göstermek,*
- *Öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinde öğretmene yardım etmek,*
- *Diğer personelin öğretmene yardımcı olmasını kolaylaştırmak,*
- *Öğretmenin öğrencilerini ve kendini değerlendirmesine rehberlik yapmak,*
- *Öğretmenin işinde ve çevresinde kendisine güvenmesine yardım etmek,*
- *Eğitim girişimi ile ilgili herkese, okuldaki başarıları anlatmak ve tanıtmak.*

Eğitim sisteminde müfettişlerin görevlerini yerine getirebilmeleri ancak ve ancak bu görev için gereken donanımlarını kazanmış olmalarına bağlıdır. Müfettişin yerini, aşağıdaki kriterler belirler (Taymaz, 2010, s.49):

- *Yasal olarak verilen görevler*
- *Görevleri yerine getirme süreçleri*
- *Oynadığı roller*
- *Rolleri oynarken gösterdiği davranışlar*

Denetim yapan ve denetlenenin birbirlerini görüş ve davranışları, insan kişiliğini oluşturan özelliklere dayanır. Bunlar fiziksel özellikler, ilgi ve ihtiyaçlar, kabiliyetler ve yaratılıştır (Bursalıoğlu, 2002, s.130).

Eğitim sisteminde Bakanlık ve İlköğretim Müfettişlerinin görevleri yönetmeliklere göre aşağıdaki 4 boyutta toplanabilir. Bunlar teftişin görev boyutunu oluşturur. Aşağıda bunlara yer verilmiştir(Taymaz, 2010 s.49-50):

Görev Boyutu;

- *İnceleme-araştırma*
- *Kurum ve ders teftişi*
- *Rehberlik – mesleki yardım ve geliştirme*
- *Soruşturma*

Yukarıdaki görevler yerine getirilirken, müfettiş teftişin süreç boyutunu oluşturan aşağıdaki etkinliklerde bulunur.

Süreç Boyutu;

- *Durum saptama*
- *Önerilerde bulunma*
- *Değerlendirme*
- *Geliştirme*

Müfettişin belirlenen görevleri, yukarıda sayılan süreçlerle yerine getirilirken rol boyutunu oluşturan aşağıdaki rolleri oynaması beklenir.

Rol Boyutu;

- *Yöneticilik*
- *Liderlik*
- *Öğreticilik*
- *Rehberlik*
- *Araştırma uzmanlığı*
- *Sorgu yargıçlığı*

Müfettişin, yukarıdaki rolleri oynarken denetlenen kişilere karşı gösterdiği davranışlar ise davranış boyutunu gösterir

Davranış boyutu;

- *Yönlendirme*
- *Yol gösterme*
- *Güdüleme*
- *Moral verme ve Değerlendirme*

1.5.Denetleme Süreci

Denetimin etkili olabilmesi, planlı oluşuna bağlıdır. Denetim planlı olduğu vakit, koordine edici bir güç etkisi meydana getirebilir. Plan ve koordinasyon ilkelerini, katılma ilkeleri izler. Eğitim çalışanlarına, denetim sürecine katılma fırsatı verilmezse, denetim katı ve kısır bir eylem olmaktan öteye geçemeyecektir (Bursalıoğlu, 2002, s.131).

Her örgüt gibi eğitim örgütleri de belli amaçları gerçekleştirmek için kurulur. Bu sebeple kurumlar kaynaklarını yerinde kullanarak bu amaçlarını gerçekleştirmek durumundadır. Okulların eğitim amaçlarına ulaşma derecesi bir bakıma mevcut kaynakların ne ölçüde ve nasıl kullandığına bağlıdır. Bu da ancak denetim ile ortaya konulabilmektedir. Denetim kaynakların nasıl kullanıldığını, nerede kullanıldığını ve yerinde kullanılıp kullanılmadığını gözler önüne serer. Kaynaklar yerinde kullanıldığı zaman eğitim geliştirme ve eğitimin kalitesini artırma işine kurumlar daha fazla kaynak ayıracaktır. Denetim, yönetim sürecinin her alanında yer alan çok yönlü bir süreçtir. Yönetim sürecinin sağlıklı işlenmesi, eğitim kurumlarının amaçlardan sapmaması için denetleme sürecine gerek duyulmaktadır. Denetleme süreci çok önemlidir. Bu yüzden birçok örgütte olduğu gibi eğitim sisteminin yönetim örgütleri sürecinin dışında denetim birimleri kurulmuştur. Bir yandan okullardaki yöneticiler denetim yaparken, öte yandan da eğitim sisteminin denetleme birimleri de, personeli ve örgütün işleyişini, yöneticileri vb. denetlerler. Denetleme süreci, planlı ve sürekli bir süreçtir. Süreç aşağıdaki 4 aşamadan oluşur(Başaran, 2008, s.325-326).

1.5.1. Ölçünleme

Bir işin ulaşabileceği nicel ve nitel durumu ölçülebilecek biçimde önceden saptamaktır. Ölçünler okulun amaçlarını gerçekleştirmek için yapılan yönetim planında ve öğretimi gerçekleştirmek için yapılan öğretmenlerin eğitim planında önceden saptanmıştır. Okul yöneticisi, uygulayacağı yönetim planında; öğretmenlerin uygulayacağı öğretim planlarındaki ulaşılabilecek hedefleri açık olarak bilmelidir. Bu bilinemediğinde denetim sistemi objektifliğini ilk aşamada kaybedecektir.

1.5.2. Ölçme

Ölçme aracı kullanılarak, ölçülecek nesnenin sayısal değerini ortaya çıkarmaktır. Denetimde, yönetim ve eğitim planında saptanan hedeflere varılıp varılmadığının ölçülmesi gerekir. Sınıf içindeki öğrenme yaşantılarının öğretmen tarafından ölçülmesi büyük önem taşımaktadır. Öğretmenin eğitim planına uygun olarak yapmış olduğu ölçme aracı, saptanan standartlara ve tekniğine uygun ise bu denetim için de kullanılabilir. Okul müdürü de yönetim planına göre gerçekleştireceği, yönetimle ilgili hedeflerin ölçülmesi için kendine göre değişik ölçme araçları geliştirebilir.

1.5.3. Karşılaştırma

Yapılan işin ölçünü ile ölçme sonucunun karşılaştırılıp farkın ortaya çıkarılmasıdır. Yönetim ve eğitimin, planlandığı gibi gittiğini söyleyebilmek için kriterlerle ölçme sonuçlarının karşılaştırılması gerekmektedir. Okul müdürü denetleme yaparken, standartlar ve buna göre hazırlanmış ölçeklerle elde edilen ölçme sonuçları yoksa kendi tecrübelerine göre bir tahminde bulunabilir. Ama bunun çok bilimsel olmadığı değerlendirilmektedir.

1.5.4. Düzeltme

Ölçünle ölçme sonucunun karşılaştırılması ile ortaya çıkan olumsuz farkın ortadan kaldırılması; yönetim ve eğitim sürecinin yeniden amaçlarına yönlendirilmesidir.

Amaçlardan sapmanın ve geride kalmanın düzeltilmesi gerekmektedir. Bu durumda buna neden olan tüm engeller çözülmesi gereken problemleri teşkil eder. Burada uygulayıcıların da bir hata payı vardır. Yönetim ve kurumun mevcut ortamından gelen birçok faktör amaçlara ulaşmayı engelleyebilir. Bunlar tespit edilmeli ve hızla yok edilmeli veya en aza indirilmelidir.

Okulun erişmek istediği amaçlarından geride kalınmışsa bunun nelerden ve kimlerden kaynaklandığı ölçülerek ortaya konmalıdır. Tespit edilmeden kimseye başarısızlığın suçu atılmamalıdır. Öğretmenler okul yönetimine karşı yaptıkları görevlerden dolayı sorumlu olup, görev alanlarına girmeyen işlerden sorumlu değildir.

Değerlendirme, denetim yapıldıktan sonra elde edilen verilerin karşılaştırılması ve böylece bir sonuca varılması sürecini kapsar. Denetlemeye konu olan faaliyetlerin doğru yargılanabilmesi için, elde edilen bilgi ve bulgularında doğru, nesnel, geçerli ve güvenilir olması gerekir. Yoksa denetleme işi amacına ulaşmayacaktır.

Öğretmenlerin, denetim sürecini engelleyen başlıca davranışları şunlardır: Katı sistemler ve kesin emirler dışına çıkamamak, denetleyene güveni olmamak, başarısızlığa uğrama endişesi, değişikliklere direnme eğilimi beslenmesi, eleştiriye karşı aşırı duyarlılık, aşırı bağımsızlık isteğinde olmak, üstlerine karşı fazla bağılılık ve duyarlılık (Bursalıoğlu, 2002, s.131).

Değerlendirmenin en önemli değişkeni onu yapan kişidir. Denetçilerin bir çok özelliği denetlenen konumundaki insanları etkilemektedir. Başaran' a (2008,s.328) göre; denetleme zor bir süreç olup, aşağıdaki tepkilere neden olabilir;

- *Bürokratik davranış,*
- *Aldatıcı bilgi üretme,*
- *Direnme*
- *Bilgi saklama*
- *Kaygı geliştirme*
- *Arka arama*
- *Tepki değiştirme*

1.5.5. İç Denetim

Hali hazırdaki denetim sistemi ve müfettişlerce yapılan denetim faaliyetlerinin yetersizliği, başka bir deyişle ihtiyaca cevap veremeyişi ile ilgili pek çok iddia ve örnekler ileri sürülmektedir. Fakat bu konuda şu an için başka bir sistem çalışması da net bir şekilde ilan edilmiş değildir. Ancak bizim için yeni bir sistem olan ve günümüzde kamuoyu gündeminde de pek yer bulmayan “iç denetim” konusunun geleceğin denetim sisteminde önemli bir yere sahip olacağı değerlendirilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde de benzer denetim sistemlerinin uygulanması muhtemeldir. Bu durum müfettişlerin denetim sistemindeki yerinin yeniden yapılandırılmasını gerektirebilir.

Ülkemizde de, eğitime ve eğitim denetimine daha fazla önem vermenin ve yatırım yapmanın kaçınılmaz olduğu değerlendirilmektedir. Bilimsel yöntemler kullanılarak eğitim alınındaki sorunların çözülmesi önem arz etmektedir.

İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı “Etkili Teftiş ve Rehberlik ” Konulu İyileştirme Takımı Raporunda da yukarıda anlatılanlara benzer görüşler ileri sürülmüştür.

2002 yılında yayınlan rapora göre;

- Denetimin gerekliliği her ne kadar genel kabul gören bir yaklaşımı ifade etse de “denetçinin yetersizliği” ile ilgili olarak dile getirilen şikâyetler bu sürecin tamamen ortadan kalkmasına taraftar olanların sayısını her geçen gün artıran bir durum yaratmaktadır. Rehberlik yapılan öğretmenlerin teftişinin, geçerli mazeretler dışında aynı müfettiş tarafından yapılıyor olması,
- Öğretim yılı başında yapılan toplantılarda tüm öğretmenlerin hangi alanlarda rehberliğe ihtiyaç duyduklarının belirlenerek bu yönde rehberlik yapılması,
- Rehberlik çalışmaları sırasında öğretilmekte görülen eksiklikler iki nüsha hâlinde not edilmeli, bir nüshası dosyasına konulmalı, bir nüshası da öğretmene verilmek suretiyle teftiş çalışmaları dışında hangi müfettiş gelirse bu çalışmaların dikkate alınması,
- Denetimi “öğretmenlerin zayıf yönlerini bulmaya yönelik bir kontrol etkinliği” olarak algılayan öğretmenlerin bu algılarını değiştirmek ve aynı amacı gerçekleştirmek için birlikte çalışma ve işbirliği yapıldığı inancının kazandırılması amacıyla öğretmenlerin çeşitli seminerlere tabi tutulması,
- Kurum teftişinden önce öğretmenlerle tanışma toplantısı yapılmalı, kurum teftişinden sonra ise denetim sonu değerlendirme toplantılarının amaca hizmet etmesi bakımından ikili eğitim yapan okulların yarım gün programı uygulaması, normal öğretim yapan okulların ise ders bitimi sonrasında yapılması,

- İlköğretim müfettişlerinin branşlaşmaları yönünde gerekli hizmet içi eğitim çalışmalarına olanak tanınması” olarak sıralanmaktadır (İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü İlköğretim Müfettişleri Başkanlığı “Etkili Teftiş ve Rehberlik” Konulu İyileştirme Takımı Raporu).

En son olarak “Yeni Nesil Öğretmenler Seminerine” katılan MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürü Balıbey (2011), okullardaki müfettiş sisteminin kaldırılacağını, öğretmenlerin üç yılda bir bilgilerinin sorgulanarak, kendi gelişimlerinden sorumlu olacaklarını ifade etmiştir (Akt. Gelmez, 2011).

Yukarıda sayılanlar, “okul müdürünün yaptığı denetimin” geleceğin denetim sisteminde önemli bir yere sahip olacağı görüşünü desteklemektedir.

Kamu Denetimi, Devlet Denetleme Kurulu, Sayıştay, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından tüm kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan denetim olarak karşımıza çıkar. Kamu denetimi, görev ve yetkilerini yasalardan alan ve kamu adına, kamunun ihtiyaçlarını karşılamak üzere denetim yapan kişi ve kurumlarca gerçekleştirilen finansal tablolar, uygunluk ve performans denetimlerini ifade eden kamusal bir fonksiyon olarak tanımlanmaktadır (Çakar, 2008, s.17).

“İç denetimin amacı, kuruluşun sorumluluklarını etkin olarak yerine getirmesinde, kuruluş personeline yardımcı olmaktır” (Sarıkaya, 2008, s.47).

İç denetimin önemi, gelişen ve gittikçe karmaşıklaşan günümüz iş dünyasında, etkin bir denetim sistemi olmadan sürdürülebilir, istikrarlı bir büyüme olanaksızdır. İç denetim organizasyon varlığının devamı için en gerekli unsurlardan biri olarak görülmektedir. İç denetim olmadan etkin bir kontrol ortamının olması

mümkün değildir. İç denetim, ortaklar başta olmak üzere tüm çıkar gruplarını ilgilendiren ve onların menfaatlerini koruyup kollayan en önemli araç olarak değerlendirilmektedir (Yenigün, 2008, s.60).

Kamu adına denetim yapan kuruluşlar, devlet kurumları içinde teşkilatlanmışlardır. Kamu kuruluşlarının yapmış oldukları faaliyetlerin ilgili mevzuatlara, devletin güttüğü ekonomik politikalara, kamu yararına uygunluk seviyesini araştırır ve denetlerler. Kamudaki bazı denetim kuruluşları hem iç denetim kuruluşu hem de dış denetim kuruluşu niteliğine aynı anda sahip olabilmektedir. Başka bir deyişle kamu denetim kuruluşları; iç denetim kuruluşu, dış denetim kuruluşu ve aynı anda hem iç hem de dış denetim kuruluşu olabilmektedir (Çakar, 2008, s.17). Buna örnek olarak, MEB denetim organlarının, kendi bakanlıklarına bağlı kurum ve kuruluşlardaki denetim görev ve yetkileri iç denetim, diğer bakanlıklarına bağlı kurum ve kuruluşlardaki denetim görev ve yetkileri ise, dış denetim kapsamında değerlendirilebilir.

Krogstad, Ridley ve Rittenberg (1999), iç denetim, bir güvence sistemi olarak, kayıtların doğruluğundan çok, organizasyonun eğilimlerini dikkate alan ve buradaki işlemlerin etkinliği ve verimliliği üzerine katma değer yaratan bir faaliyet olarak görülmektedir (Akt. Agun, 2008, s.14).

İç Denetim, 5018 Sayılı Yasaya göre, örgüt faaliyetlerinin ve uygulayıcılarının yaptıkları iş ve işlemlerin uygunluk ve etkinliğinin, üretilmiş her türlü bilginin güvenilirliğinin mevzuat, finansal muhasebe ve tüm diğer yönlerden bu amaçla görev yapan iç denetçilerce araştırılıp, incelenip üst yönetimlere rapor edilmesidir (Yaman, 2008, s.15).

1.5.6. Denetimin Amacı ve Önemi

“Denetimin amacı, yönetimin, öğretimin ve öğrenmenin niteliğini yükseltmektir. Bunun için yönetim, öğretim işleri ölçünlenir, uygulama ölçülür, ölçme sonuçları ile ölçünler karşılaştırılır ve eksikleri, kusurları varsa düzeltilir” (Başaran, 2008, s. 328).

Öğretmenlerin denetlenmesindeki amaçlar aşağıdaki gibidir (MEB,2001):

- Eğitim öğretimdeki başarı derecesi hakkında bilgi edinilmesi,
- Olumlu davranışların belirlenmesi,
- Görevini en iyi biçimde yapmaya özendirilmesi,
- Eğitim ve öğretimdeki birliğin sağlanması amacıyla rehberlik ve yardımda bulunmak,
- Uyguladıkları öğretim yöntem ve tekniklerinin geliştirilmesi,
- Öğretim araç ve gereçlerinin temin edilmesinde ve kullanılmasında yardımcı olmak,
- Öğrenci başarısının bilimsel yöntemlerle ölçülmesi ve değerlendirilmesinde yardım edilmesi,
- Problemlerin çözümünde yol gösterilmesi,
- Özel eğitime muhtaç öğrenciler için alınan tedbirleri geliştirmek ve yönlendirmek.

Eğitim girişimi kar amacına yönelik olmadığından, eğitimde verimi kesin olarak ortaya çıkarmak olanağı azdır. Geleneksel olarak, bizim eğitim sistemimizde değerlendirme denetim yoluyla yapılır. Eğitimde denetimin amacı, eğitim ve

öğretimin amaçlarına en uygun değer ve eylemleri bulmak olmalıdır (Bursalıoğlu, 2002, s.12).

Okul için büyük önem taşıyan denetimin amacı, denetlemek suretiyle sistemin eksik yönlerini bulup, gerekli tedbirleri alarak okul gelişimini öğrenci başarılarını arttırmak olmalıdır. Yapılan her denetim sonunda, öğretmen ve denetleme işini yapan işleyişteki iyi yönleri ve noksanlıkları görecektir. Ayrıca her denetim okulun ve çalışanların uygulamalarını gözden geçirmesini sağlayarak, elde edilen geri bildirimler sonucunda, okulun başarısı ve gelişimine faydalı olacaktır (Dündar, 2005, s.3).

Wanzare ve Costa (2000), denetim hizmetlerinin amaçlarını aşağıdaki gibi belirtmişlerdir:

- *Öğretimsel gelişim,*
- *Öğretmenin mesleki gelişiminde kademe yükseltme yoluyla etkili olma,*
- *Çevresel destek sağlayarak, yeni öğretim tekniklerini denemeleri için öğretmenlere fırsatlar vermek,*
- *Müfredat programlarını geliştirmede destek sağlamak,*
- *İnsan ilişkilerinde cesaretlendirmek,*
- *Öğretmenin motivasyonunu sağlamada yardımcı olmak,*
- *Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerden en iyi sonucu elde etmek için, kaynak sağlamak,*
- *Öğrenme-öğretme sürecindeki bireylerin anlama düzeylerini arttırmak için denetmenler, öğretmenler ve diğer mesleklerle işbirliği içinde, araştırma yaparak, işleyişi sağlarlar (Akt. Kızıllkanat, 2011, s.23).*

Denetim, okulun planlanan örgütsel, yönetsel ve eğitsel amaçlarından sapmayı önleme ve düzeltme sürecidir. Denetim evrenseldir. Türüne, amacına, kuruluşuna bakılmaksızın tüm örgütler denetimsiz çalışamaz (Başaran, 2008, s.324).

Denetimin amacı, eğitim sürecinde ortaya çıkan sorunların zamanında ve kalıcı bir çözümle giderilmesini sağlamak olmalıdır. Eğitim Yöneticisi, denetim görevini yaparken çok hassas davranmalı ve öğretmenin veya diğer çalışanların mesleki gelişim ve yeterliliklerini geliştirecek adımlar atmalıdır. Onları bu alanda teşvik etmelidir.

Denetimin amacı öğretmenin gelişimi olduğu gibi, öğretimi geliştirici diğer tekniklerin çoğu da, öğretmenin mesleki gelişimi üzerinde yoğunlaşırlar. Oysa çeşitlilik, özellik ve yararları yeterince anlaşılmadığından; denetim kurumu etkili sanılmış ve bu konuda öğretmeni yetiştirecek seminer, grup çalışması, konferans gibi eylemler savsaklanmıştır (Bursalıoğlu, 2002, s.129).

1.5.7. Denetimin İlkeleri

Rehberlik, mesleki yardım ve işbaşında yetiştirme çalışmalarında aşağıdaki ilkelere uyulması gerekmektedir (Taymaz, 2010 s. 96-97):

- *Belli bir amaç için yapılmaktadır,*
- *Her bireyin yardıma gereksinimi vardır,*
- *Bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır,*
- *Bireyin kendini tanıması sağlanır,*
- *Bireyin bireysel gelişmesiyle ilgilidir,*
- *Bireyin mesleki yeterlilikleri geliştirilmektedir,*

- *İnsani ilişkilerine önem verilmektedir,*
- *Birlikte çalışılır ve sorumluluk paylaşılır,*
- *Şartlar göz önünde bulundurulmaktadır,*
- *Bilimsel ve objektif esasları mevcuttur,*
- *Eğitim, öğretim ve yönetim etkinliklerini içerir,*
- *Bireye seçme ve karar verme hakkı tanınmaktadır,*
- *Değerlendirmeler beraber ve nesnel olarak yapılmaktadır,*
- *Demokratiktir ve gizlilik esaslarına uyulmaktadır,*
- *Bireyin başarılı olması sağlanır,*
- *İnceleme ve araştırma sonuçlarına dayanır,*
- *Her probleme çözüm yolu bulunur,*
- *Çalışmalarda karşılıklı işbirliği tertip edilir,*
- *Çalışmalarda rasyonel bir yol izlenmektedir,*
- *Çalışmalar dizi niteliğinde ve sürekli eğitsel bir süreçtir.*

Denetimin ilkeleri aşağıdaki gibi de sınıflandırılabilir (Başaran,2008, s.324-325):

- *İşgören (eğitim çalışanı, öğretmen) görevinde görelî özgür olmalıdır.*
- *Eğitim İşgörenleri değerlidir.*
- *Denetim bir takım çalışmasıdır.*
- *Denetimde örgütsel önderlik asıldır.*
- *Denetim, öğretimi, yönetimi ve öğrenmeyi nitelikleştirmelidir.*

Başar'a(2004) göre, okulların denetiminde okulun amaçlarına ulaşabilmesi için, denetimin ilkelerine uygun yapılması gerekmektedir. Denetimin ilkeleri sekiz grupta toplanmıştır (Akt. Kızılkant, 2011, s.30).

Bunlar aşağıda belirtilmiştir:

- *Amaçlılık*
- *Planlılık*
- *Süreklilik*
- *Nesnellik*
- *Bütünlük*
- *Durumsallık*
- *Açıklık*
- *Demokratiklik*

1.6. Denetimin Boyutları

Denetimin boyutları üç boyutta ele alınabilir (Aydın, 2008, s.12-13-14):

- *Yönetim boyutu*
- *Program Boyutu*
- *Öğretim Boyutu*

1.6.1.Yönetim Boyutu

- *Amaç ve önceliklerin belirlenmesi*
- *Politikaların geliştirilmesi ve standartların belirlenmesi*

- *Uzun dönemli planlama yapılması*
- *Örgütsel yapının oluşturulması*
- *Kaynakların belirlenmesi ve sağlanması*
- *İşgören kadrosunun seçilmesi*
- *Gerekli donanımın sağlanması*
- *Gerekli finansal kaynağın sağlanması*
- *Öğretimin örgütlenmesi*
- *Okul-çevre ilişkilerinin geliştirilmesi*

1.6.2. Program Boyutu

- *Öğretimsel amaçların belirlenmesi*
- *Gereksinimlerin belirlenmesi ve araştırma yapılması*
- *Planlı değişme ve program geliştirme*
- *Programların çeşitli özel hizmetlerle ilişkilendirilmesi*
- *Materyalin seçilmesi ve kaynakların dağıtılması*
- *Öğretim kadrosunun oryantasyonunun sağlanması*
- *Donanımdaki değişikliklerin önerilmesi*
- *Öğretim için gerekli yatırımın kestirilmesi*
- *Öğretim programlarının hazırlanması*
- *Okul programlarının geliştirilmesi ve dağıtılması*

1.6.3.Öğretim Boyutu

- *Öğretim planlarının geliştirilmesi*
- *Programların değerlendirilmesi*

- *Yeni Programların tanıtılması*
- *Öğretimin örgütlenmesinin yeniden düzenlenmesi*
- *Öğretimsel kaynakların dağıtılması*
- *Öğretmenlere danışmanlık ve yardım sağlanması*
- *Olanakların değerlendirilmesi ve gerekli değişikliklerin sağlanması*
- *Dağıtılan parasal kaynakların kullanımının değerlendirilmesi*
- *Hizmetiçi eğitim programlarının düzenlenmesi ve eşgüdümünün sağlanması*
- *Toplumsal gereksinimlere ve düşüncelere yanıt verilmesi*

1.7. Problem

Karasar (1982), sistemin amaçlarına ulaşmasını engelleyen, giderilmek istenen her türlü zorluk araştırma için bir problemdir. Problem aşağıda belirtilen üç aşamalı yaklaşımla tanımlanır.

Bunlar,

- Bütünleştirme
- Sınırlandırma
- Tanımlama (Akt. Taymaz, 2010, s. 81).

Denetim Türk Eğitim Sisteminde 3 Düzeyde Yapılır.

- Okul yöneticisi tarafından yapılan denetim,
- Aracı üst sistemlerinin (üniversite, il, ilçe) yönetmenlerince ve bu sistemlerin müfettişlerince yapılan denetim,

- Üst sistem müfettişleri tarafından (Bakanlık müfettişleri, Yükseköğretim Kurulu Üyeleri vb.) yapılan denetim (Başaran, 2008, s.324).

Yukarıda ifade edilen okul yönetmeninin yaptığı denetimden kasıt, okul müdürünün yaptığı kurum içi denetimdir. Okul müdürü okulda yapılan her türlü iş ve eğitim faaliyetlerini denetlemeye yetkili kişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Buradan da okul müdürünün yaptığı denetimin ne denli önemli olduğu anlaşılmaktadır.

Denetimin üç temel ögesi ya da basamağı vardır; durum saptama yani kontrol, değerlendirme ve değerlendirme sonucu ortaya çıkan seçeneklerden karar verilenlerin uygulanmasıyla oluşan düzeltme ve geliştirme etkinlikleridir. Önce var olan durumun saptaması yapılır, kontrol ile elde edilen veriler daha önceki verilerle kıyaslanır, alınan kararların uygulanmasıyla düzeltme ve geliştirme faaliyetlerine geçilir. Denetimin öncelikli amacı, eğitimi geliştirmektir (Erdoğan, 2000, s.80).

Her eğitim kurumu gibi ilköğretim okulları da Milli Eğitim Bakanlığı' nın belirlediği amaçlar doğrultusunda eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Her türlü plan ve programları uygulamak ve eğitim ile ilgili sorunlara çözüm üretmek için ilgili birimlerle işbirliği yapmak bir zorunluluktur.

Harris ve Bessent, yönetsel bir bakış açısıyla denetimi; okulun temel öğretimsel amaçlarını gerçekleştirmesini doğrudan etkilemek için, okulun işleyişini sağlamak ve değiştirmek amacıyla okul çalışanlarının insanlar ve diğer nesnelere ilişkili olarak yaptığı her şeyin denetlenmesi olarak tanımlamaktadırlar (Akt. Aydın, 2008, s.4).

Eğitim-öğretim sürecinin en önemli aktörleri öğretmenlerdir. Öğretmenlerin amaçlar doğrultusunda yapacağı her tür eğitim faaliyetleri bir denetime tabi tutulmak durumundadır. Bilindiği üzere ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin denetimi, ilköğretim müfettişlerince yapılmaktadır.

Ayrıca okul müdürü de öğretmenleri istediği zaman denetleyebilmektedir. Üst sistem müfettişleri de gerekli durumlarda denetim yapmaktadır. Son yıllarda müfettiş denetimi iki yılda bir yapılmaktadır. İki yılda bir müfettiş sınıfa girip 40 dakika boyunca öğretmeni izlemekte ve buna göre de denetim raporunu düzenlemektedir. Belirlenen amaçlara ulaşılp, ulaşılmadığı kontrol edilmeye çalışılmaktadır. Müfettiş denetiminin bu açıdan bakıldığında pek de sağlıklı bir denetim olamayacağı düşünülebilir. Okul müdürünün yapacağı denetim, öğretmeni yakından tanınması ve sürekli aynı ortamı paylaşması gibi faktörler düşünöldüğünde daha sağlıklı ve faydalı görünmektedir.

Denetici ya da okul müdürü, doğrudan mentor olarak görev alabilir(Aydın, 2008, s.218).

Bütün bunlar okul müdürünün yapacağı denetim faaliyeti sürecinin daha sağlıklı bir yöntem olabileceğini işaret etmektedir.

Denetim, fonksiyonları dikkate alınarak tanımlanmakta ve bir kurumda yapılan denetim işlemleri aşığıdaki gibi sıralanmaktadır (Taymaz, 2010, s.5):

- *Faaliyet planını inceleme,*
- *Plan ile uygulamaları yerinde karşılaştırma,*
- *Plandan ayrılma, hata ve eksikleri belirleme,*

- *Yanlış uygulamalar varsa, yerinde ve zamanında durdurma,*
- *Hata, sapma ve eksiklerin nedenlerini saptama,*
- *Önleyici, düzeltici ve giderici tedbirleri belirleme,*
- *Önlemleri önerip, yol gösterme, yardım etme,*
- *Önlemlerin uygulanması ve bunların değişmelerini izleme,*
- *Başarıyı etkileyen etkenleri araştırıp, bulma,*
- *Mesleki yardımda bulunma, ilgilileri iş başında yetiştirme,*
- *Yenilik ve gelişimleri izleyip, yayma,*
- *Alana dair inceleme ve araştırmalar yapma,*
- *Değerlendirmeler yaparak ve sonuçları rapor etme,*
- *Yasalara aykırı eylemleri soruşturma.*
- *Bunların raporlarını hazırlama ve sunma.*

Denetimsiz bir eğitim elbette düşünülemez ancak yapılacak denetim faaliyetleri amaca hizmet etmek durumundadır. Son yıllarda denetim anlayışı da oldukça değişmiş ve rehberliğe yönelik bir anlayış hakim olmaya başlamıştır. Bu bağlamda müfettişlerin rehberlik faaliyetleri öğretmenler açısından iyi bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Okul müdürlerinin yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin alınmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın problem cümlesi, “İlköğretim okullarında okul müdürünün yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

1.8. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, öğretmen ve yöneticilerin “ilköğretim okullarında okul müdürünün yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi” hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir.

Genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1-Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri, okul müdürünün denetimlerine göre farklılık göstermekte midir?
- 2- Okul müdürünün yaptığı denetim, görev değişikliğine göre(yönetici/öğretmen)farklılık göstermekte midir?
- 3- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri, cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
- 4- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri,medeni hallerine göre farklılık göstermekte midir?
- 5- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri,öğrenim durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
- 6- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri, görevlerine göre farklılık göstermekte midir?
- 7- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri,kıdem sürelerine göre farklılık göstermekte midir?
- 8- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri, denetim sayısına göre farklılık göstermekte midir?

- 9- Öğretmen ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin görüşleri, müfettişlerin denetimlerine göre farklılık göstermektedir.
- 10- Müfettişin yaptığı denetim, görev değişikliğine(yönetici/öğretmen) göre farklılık göstermekte midir?

1.9. Önem

Araştırmalar mevcut denetim sisteminin işlevini yitirdiğini ve acilen yeni bir yapılanmaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Çünkü iki yılda bir ve bir ders süresince yapılacak olan bir denetimin ne denli işe yarayacağı tartışmalı bir durumdur.

Güçlüol (1985), okul müdürünü okulun yasal lideri, okulda otorite ve gücün en önemli simgesi ve sahibi olarak tanımlamıştır(Akt. Açıklan, 1998, s.5).

Öğretmenlerin okul müdürünün yaptığı iç kontrol ile mesleki gelişim ve yeterliliklerini daha kolay geliştirebilecekleri düşünülmektedir. Bu denetim sonunda eğitimin geliştirilmesi için alınacak önlemler okulda hem çalışanlara hem de öğrencilere yansıtacaktır.

Etkili okul yöneticisi çeşitli uzmanlar arasında bir katalizör ve koordinatör olmak durumundadır. Okulda çeşitli branşlardan öğretmenler bulunmaktadır. Alanlarında uzman olan bu çalışanların öğrencilerin en iyi öğrenmesi için bir ekip gibi çalışmaları zorunludur. Uzmanlaşmanın doğal sonucu olarak bu insanların koordine edilmeye ihtiyaçları olacaktır. Okul yöneticisi öğretim lideri olarak görev yaparsa, onun koordinatörlüğü daha kolay benimsenecektir (Balcı, 2001, s.202).

Dolayısıyla okulun geliştirilmesinde okul müdürünün denetimi önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bunlara bağlı olarak bu denetimin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine önemli katkısı olduğu gibi bunların eğitim-öğretime yansımalarının, öğrenci başarısı ve okulun geliştirilmesi yönünde olacağı değerlendirilmektedir.

Bu araştırmada; okul müdürünün yaptığı denetimin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilik düzeylerine nasıl etki ettiği araştırılarak, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilik düzeylerinin de artacağına inanılmaktadır.

Araştırmanın bir başka açıdan önemi ise okul müdürlerinin yaptığı denetiminin müfettişlerce yapılan denetimden daha önemli ve etkili olduğunun ön plana çıkarılması düşüncesidir.

2389 Sayılı MEB Tebliğler Dergisi'nde, Türkiye'de, eğitim sisteminin merkeziyetçi yapısını değiştirmenin gerekliliğinin ilgililerin kabul alanına girdiği bir döneme ulaşıldığı belirtilmiştir. Merkez örgütlerin yetkilerinin bazılarını il ve ilçelerdeki eğitim yönetimlerine, dolayısıyla söz konusu yetkilerin bir kısmının da okul müdürleri vb. yöneticilere aktarılmasının kaçınılmaz olduğunu ifade edilmektedir (Açıkalm, 1998, s.4). *“Aşırı merkezci yapı, okulları yetkisiz kılmış ve gereksindiği kararları alamayan bir yapıya sahip kılmıştır”* (Akçay, 2006, s.131).

Uzaktan yapılan yönetim ve denetimlerin eğitimin geliştirilmesinde gereken katkıyı sağlamaktan uzak olduğu değerlendirilmektedir. Kurumdaki sorunların öncelikle kurum içinde çözüme kavuşturulması ve buna yönelik önlemlerin alınması günümüz koşullarında bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Merkezci bir denetim sistemi de okulların sorunlarını çözmeye ve eğitimin geliştirilmesinde gereken katkıları sağlayamamaktadır. Kurum içi denetime günümüz eğitim koşullarında daha çok gereksinim duyulmaktadır.

Ayrıca gerek müfettişlerin yaptığı denetimin gerekse okul müdürünün yaptığı denetimin öğretmenlere ne sağladığına ilişkin, öğretmen görüşlerini inceleyen çalışma yeterli değildir. Bu nedenle bilim ve teknolojinin hızla gelişip yayıldığı bir dünyada, eğitim ve öğretim daha da önem kazanırken okul müdürlerinin yaptığı denetime ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin alınması önem kazanmaktadır. Okul müdürünce kurum içi denetim yapılması ile ilgili yeterli araştırmanın olmaması, araştırmanın gelecekte bu alanda yapılacak çalışmalara ışık tutabileceği değerlendirilmektedir.

Sonuçta bu araştırma, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerinin geliştirilmesi açısından önemlidir.

1.10. Varsayımlar

Bu çalışmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilecektir:

1. Yönetici ve öğretmenler, kendilerine uygulanan “Okul Müdürünün Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi” ile ilgili ölçekteki soruları samimi ve tarafsız olarak yanıtlamışlardır.

2. Veri toplama araçları, araştırma için yeterlidir. Ayrıca seçilen örneklem grubunun anakütleyi/evreni yeterince temsil ettiği ve örneklem üzerinden anakütle genelleme yapılabileceği varsayılmıştır.

1.11. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2010 - 2011 eğitim- öğretim yılında, İstanbul ili Beyoğlu ilçesi resmi ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmen görüşleriyle sınırlıdır.

1.12. Tanımlar

Denetim: Denetim, okulun yönetim planından; planlanan örgütsel, yönetsel ve eğitsel amaçlarından sapmayı önleme ve düzeltme aracıdır (Başaran, 2008, s.324).

Okul Müdürünün Yaptığı Denetim: Okul müdürünün kurum içinde yaptığı her türlü iç kontrol ve denetim faaliyetleri

İç Denetim: Uluslar arası İç Denetçiler Enstitüsü (IIA) tanımına bakıldığında bir kuruluşun operasyonlarını zenginleştirmek ve geliştirmek için dizayn edilmiş bir bağımsız, tarafsız, bilgi alma, danışma faaliyetidir (Yaman, 2008, s.16).

İç Denetim: Bu çalışmada iç denetim kavramından anlaşılması gereken, okul müdürünün yönetim süreçlerini değerlendirmek ve geliştirmek için sistematik olarak yaptığı iç kontroldür.

Mentorluk: Eğitim açısından, tecrübeli bir eğitimcinin, diğer iş arkadaşına öğretim alanındaki gelişimini sağlamak için yardım ve destek çalışmaları ile yaptığı önerileri kapsayan bir süreç olarak tanımlanabilir

Okul Yöneticisi: Okulu yöneten kişi veya kişiler, başta müdür olmak üzere müdür yardımcıları ve müdür başyardımcıları.

Eğitim Yönetimi: Toplumun ihtiyacı olan eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere bir sistem dahilinde, millî eğitimin amaçları doğrultusunda eğitim

alışanlarının rgtlenmesi, kaynakların planlanması ve bunların harekete geçirilmesini kapsayan sürece eğitim yönetimi denir.

1. 13. İlgili Araştırmalar

Yurt içinde ve yurt dışında konu ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır.

1.13.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Uçar (2001) “İlkretim Okulu ğretmenlerinin Performans Değerlendirmesi” isimli yüksek lisans tez araştırması yapmıştır. Bu araştırmada, İstanbul’ da görev yapan ilkretim müfettişi, ilçe milli eğitim müdürlüğü yöneticileri, ilkretim okulu yöneticileri ve ğretmenlerinin, ilkretim okulu ğretmenlerinin performans değerlendirmesine ilişkin algıları ile sistemin geliştirilmesine ilişkin nerileri yaş, cinsiyet, kıdem, görev yeri, mezun olduğu okul gibi değerkenlere göre farklılaşma durumunun ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmanın bulgular ve yorum bölümünde, ğretmen teftiş formlarında yer alan maddeler doğrultusunda yapılan değerlendirmeye ilişkin görüşlerde; Müfettişler tarafından kullanılan teftiş formlarıyla öğretmenlerin objektif değerlendirme yapıldığı konusundaki, çok ve pek çok düzeyinde ($X=24.6$) oranında olduğu, bu doğrultuda deneklerin %75 i tarafından teftiş raporlarıyla objektif olarak değerlendirme yapılamadığının algılandığı belirtilmektedir (Uçar, 2001, s.173-174).

Ceylan (2003) “Okul Yöneticilerinin ğretmenleri Etkileme Tutumları” isimli yüksek lisans tez araştırması yapmıştır. Bu araştırmada, ilkretim okulu yöneticilerinin öğretmenleri yeni çalışmalar yapmaları için cesaretlendirme

davranışını genellikle gösterdikleri bulgusu elde edilmiştir. Aynı araştırmada ilköğretim okulu yöneticilerinin öğretmenlere mesleki ve eğitim teknolojileri kullanımıyla ilgili konularda zaman zaman rehberlik yaptıkları bulgusu elde edilmiştir. Buna göre, araştırmada yöneticilerin, mesleki ve teknik konularda öğretmenlerden daha ileride olmak için, kendilerini geliştirebileceği, öğretmenlerin eğitime ihtiyaç duydukları alanları tespit ederek onların yetiştirilmesini sağlayabileceği, onlara mesleki ve teknik alanda rehberlik yapabileceğine vurgu yapılmaktadır. Devamında da bu araştırmaya göre, ilköğretim okulu yöneticilerinin takım oluşturma tutumlarıyla ilgili davranışları genellikle gösterdikleri bulgusuna ulaşılmış olup, yöneticilerin okullarında takım çalışmasının yerleşmesi için gerekli güven duygusunun tesis etmeleri, çalışanlar arasındaki ilişkinin samimi olduğu, ekip ruhunun olduğu bir örgüt iklimini oluşturabilecekleri önerilmektedir. Yine bu araştırma sonucunda ilköğretim okulu yöneticilerinin “görevlerin gereği gibi yapılmasında yetkiyi değil etkiyi kullanma” davranışını genellikle gösterdikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Aydın (2008) çalışanların performansının geliştirilmesi amacıyla bazı çalışmaların yapılmasının zorunlu olduğunu söylemekte ve bu çalışmalara ilişkin aşağıdaki bilgileri vermektedir.

- Görev tanımları ve sorumlulukların netleştirilmesi,
- Çalışanların eğitim gereksinimlerinin ve ilgilerinin tanımlanarak, öncelikli alanların belirlenmesi,
- Performans hedef ve standartlarının gözden geçirilmesi,
- Periyodik tartışmalar ve sürekli değerlendirmelerle hedeflere ulaşma durumunun takibi,

- Çalışanların aşağıdaki soruların cevaplarını bulmalarının sağlanması:
 - ✓ Benden ne yapmam bekleniyor?
 - ✓ Ne kadar yapabiliyorum?
 - ✓ Güçlü ve geliştirilmesi gereken yanlarım nelerdir?
 - ✓ İşimi daha iyi nasıl yapabilirim? Daha fazla katkıyı nasıl sağlarım?

Yaman (2008), “İç Denetim Modelinin MEB’de benimsenme ve uygulanabilirliğine ilişkin yönetici ve denetçi görüşleri” isimli bir yüksek lisans tez araştırması yapmıştır. Daha ziyade iç denetimi genel olarak ele almıştır.

Araştırma sonucunda iç denetçinin çalışma standartlarını, yöneticiler tamamen benimserken, deneticiler büyük ölçüde benimsemişlerdir. Ancak iç denetçinin çalışma standartlarını büyük ölçüde uygulanabilir görmüşlerdir. İç denetçinin çalışma standartlarıyla ilgili olarak yönetici ve deneticiler, MEB politikaları üzerinde etkili olan siyasi, ekonomik, sosyal ve teknolojik etkenlerin bilincinde olması unsurunu benimsememiş ve uygulanamaz olarak değerlendirmektedirler.

İç denetim modelinin etkinleştirilmesinde yöneticilerin ve deneticiler, etkinliğinin arttırılmasına yönelik seminer ve toplantılar yapılması, denetim çalışmalarının Uluslararası İç Denetim Mesleki Uygulama Standartlarına uygun yapılması hususlarını büyük ölçüde benimsemişlerdir. İç denetim modelinin etkinleştirilmesiyle ilgili olarak, yönetici ve deneticiler iç denetçilerin, Bakanlık müfettişleriyle koordineli olarak çalışmalarını hususunu benimsememişlerdir.

Sonuç olarak, yöneticiler ve denetçiler, iç denetim modelinin uygulanma standartlarını orta düzeyde benimsediklerini belirtmişlerdir. Yönetici ve denetçiler,

modelin uygulanma standartlarını daha fazla benimserken daha az uygulanabilir bulmuşlardır. Yönetici ve denetçiler, modelin uygulanma sürecini ve iç denetçinin çalışma standartlarını daha fazla benimserken daha az uygulanabilir bulmuşlardır. Yönetici ve denetçiler, iç denetim modelinin MEB’ de tamamen benimsenmesinin zaman alacağını ifade etmişlerdir.

Doğan (2009) “Uluslararası Finansal Raporlama Standartları-Basel II Etkileşimi ve İşletmelerde İç Denetim” isimli yüksek lisans tezinde iç denetimle ilgili olarak; iç denetimle birlikte, tam, doğru güvenilir bilgi, operasyonel anlamda etkinliğin ve verimliliğin sağlanması gibi yararları olduğu gibi sonuçlarına ulaşmıştır.

Çakır’ın (1992), “Konut Yapı Kooperatifçiliği ve Denetim Sorununun Çözümü İçin Örnek Model Geliştirilmesi” isimli yüksek lisans tezinde iç denetimle ilgili olarak; örgütün kendi organları ve ortaklarınca yapılan bir denetim şekli olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bu kurumlarda da denetim çözümü olarak, iç denetim modeline vurgu yapılmaktadır.

Sarıkaya’nın (2008) “Kamu Harcamalarında Etkinliğin Sağlanmasında İç Denetimin Rolü” isimli yüksek lisans tezinde iç denetimle ilgili olarak;5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle kamu denetim sisteminde iç denetimin uygulama alanı bulunduğu belirtilmektedir.Araştırma sonuçları, Türkiye’de iç denetim fonksiyonunun oluşturulmasına yönelik olarak düzenlenen mevzuat dikkate alındığında İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından oluşturulan standartların uluslar arası standartlara uyumlu olması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Yenigün (2008) “Kurumsal Yönetim ve İşletme İçi Denetim” isimli yüksek lisans tezinde iç denetimle ilgili olarak; iç denetimin giderek kamuörgütlerinde ve özel kurumlarda yaygınlaşmakta olduğuna dikkat çekmektedir. Ayrıca, iç denetim faaliyetlerinin güvence sağlama ve danışmanlık etme gibi iki fonksiyonu olduğu sonucuna ulaşmaktadır.

Agun (2008) “Kamu Sektöründe İşletme İçi Denetim: Bir Üniversite Hastane İşletmesinde Uygulama” isimli yüksek lisans tezinde iç denetimle ilgili olarak; AB ülkelerinde çok yaygın uygulanmakta olan bu sistemin, ülkemize de girmiş olmasının bir kazanç olduğunu ve mevcut denetim sistemine bir katkı sağlayacağını belirtmiştir. Yine bu denetimin işletme içinde bir birim tarafından yapıldığını ve iç denetçilerin o işletmeye bağlı çalışanlar olduğunu söylemiştir.

1.13.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Jones ve Mathias (1995), performans değerlendirmenin öğretim ve öğrenme durumlarının daha iyi yönetilmesinde temel bir etkinlik olduğunu söylemektedir. Değerlendirmeyi öğretmenin hakkı olarak görmektedir. Değerlendirmeyi yapan ve değerlendirilen kişinin sürece aktif olarak katılmasının önemine işaret etmektedir. Değerlendirmeyi baskı unsuru yapmak yerine, değerlendirmenin çalışanların enerjilerini temel konulara yönlendirmesi gerektiğini belirtmektedir.

İlk amaç olarak da öğretmenlerin mesleki gelişmelerini sağlayarak, öğrencilerin öğrenme imkanlarını zenginleştirmek ve arttırmak olarak göstermektedir. Bireysel ve kurumsal gelişmenin bu şekilde sağlanacağını ifade etmektedir. Öğretmenin performansının değerlendirilme amaçlarını aşağıdaki gibi ortaya koymaktadır.

- Öğretmeni hali hazırdaki performansı hakkında bilgilendirmek, geri bildirim ve tanınma sağlamak,
- Gerekiyorsa performans gelişimi ile ilgili uyarmak,
- Performansını geliştirmek amacıyla, öğretmeni gerekli becerilerin edinilmesi için teşvik etmek,
- Okuldaki mesleki becerileri değerlendirmek,
- Yardım-destek planı yapmak,
- Güçlü ve geliştirmeye açık alanların belirlenmesi,
- Daha büyük sorumlulukları almak için gerekli olanları karşılayabilmesi konusunda yardımda bulunmak,
- Bireysel ve kurumsal gelişim için yardım etmek (Akt. Aydın, 2008, s.162-163).

Caldwel (1995), 1970’li yıllarda okul yöneticileri oldukça merkezi bir eğitim sisteminde, merkezi yönetimlerce kararlaştırılmış programlarla çalışıyorlardı. Velilerin karar sürecinde yer almaları söz konusu değildi. Yöneticilerin, kaynakların okul düzeyinde tahsisinde etkileri yok denecek kadar azdı. İleriye yönelik plan yapmaları gerekmiyordu. 1990’ lı yıllarda, 1970’li yıllara oranla okul yöneticilerinin rollerinde büyük değişimler olmuştur. Okul yöneticileri artık, merkezi olarak kararlaştırılmış bir çerçevede, oldukça yerinden yönetimli bir sahada çalışmaktadırlar. Hiyerarşik karar almak yerine, okul yöneticilerinin çeşitli kişi ve gruplara danışarak fikir birliğine varmaları, beklenmektedir. Sürekli değişme egemen olup, okulun bu değişime ayak uydurması beklenmektedir. Stratejik planlama ve bireyin kendi değişiminin kapasitesi önem arz etmektedir. Bu durumda okul yöneticiliği zor bir iş olup, karmaşık bir iş olarak karşımıza çıkmaktadır. Hizmet

öncesi öğretmen yetiştirme programları da maalesef eğitim yöneticiliği boyutu ihmal edilerek eksik hazırlanmaktadır.

Okul yöneticileri için de sürekli mesleki gelişme ve yetiştirme hem hayati önem kazanmakta hem de giderek zorlaşmaktadır (Akt. Balcı, 2001, s.114-115).

Robbins ve Alvy (1995), işgören geliştirme, en genel anlamda bakıldığında, işgörenlerin mevcut durumdaki ve gelecekteki rollerini en iyi biçimde yerine getirmelerini sağlayacak bilgi, beceri ve tutumlarını doğrudan etkileyen her türlü etkinliktir. Okul müdürlerinin yaptıkları birçok işin yanında, yapmaları gereken en önemli işlerin başında okulda çalışan öğretmen, yönetici ve diğer çalışanların geliştirilmesi ve yetiştirilmesi işlevi gelmektedir. Bu da büyük oranda okul müdürünün yapacağı etkili ve yerinde denetim ile gerçekleşecektir (Akt. Aydın, 2008, s.212).

Sheal, (1992), bir yöneticinin işgören geliştirme etkinliklerini düzenlemelerini gerektiren nedenleri ortaya koymaktadır. Bunlar özetlenecek olursa;

- Liderlik, başkalarının davranışlarını olumlu etkilemektir. Çalışanların desteklenmesi işi onları sürekli öğrenmeye ve gelişmeye teşvik eder.
- Sorunlar genelde kişisel nedenlerin sonucudur. Çalışanlar yetiştirilip, desteklenirse kişisel sorunları da ortadan kalkabilir.
- Çağdaş yönetim ve örgütler, yöneticilerin daha az bürokratik, daha çok yaratıcı davranmalarını beklemektedirler. Yöneticiler takım çalışması ile çalışanların sorumluluk almalarını sağlayabilir, kararlara katabilir ve sorunları birlikte çözerek etkili bir çalışma ortamı yaratabilirler.
- Eğitim ve gelişme çatışmaları azalttığı gibi yeni öğrenilenlerin uygulanması kurumda yenileşmeyi de beraberinde getirecektir.

- İşgören geliştirme, zaten her yöneticide olması gereken bir sorumluluktur(Akt. Aydın, 2008, s.212-213)

Sullivan (2000), Eğitimsel anlamlılık açısından yaklaşıldığında mentorluk, tecrübeli bir eğitimcinin, başka meslektaşlarının öğretimsel gelişiminin sağlanması amacıyla yaptığı yardım ve destek çalışmaları ile önerilerde bulunma süreci olarak tanımlanabilir. Mentorluk tanımında işaret edilen okul yöneticilerinin yaptığı denetim faaliyetidir. Yöneticiler, okullarda çalışanlara mentorluk yapması gereken en önde gelen kişilerdir. Bu işlev kurumdaki denetim süreci içinde çok kolay gerçekleşebilecektir. Okul müdürü kendisi mentor olabileceği gibi, görevlendireceği alanında başarılı öğretmenler de bu işi yapabilir(Akt. Aydın, 2008, s.217-218).

1.13.3. Araştırmaları Değerlendirme

Denetim ve özellikle kurum içi yapılan denetimin çalışanların yetiştirilmelerine ve eğitim - öğretimin geliştirilmesine katkıları konusunda birçok araştırma yapılmıştır.

Denetim, eğitimin gelişmesinde ve okulun geliştirilmesinde büyük bir öneme sahiptir. Günümüzde ilerlemenin temel göstergelerinden biri de olan bilgi ve teknoloji kullanımı düzeyidir. Eğitim alanındaki gelişmeler, denetimi de doğrudan etkilemekte ve buna bağlı olarak farklı denetim türleri geliştirilmektedir. Farklılaştırılmış denetim, sanatsal denetim, klinik denetim ve iç denetim gibi. Denetimin amacı, eğitimi, eğitim çalışanlarını ve dolayısıyla okulu geliştirmek olduğuna göre nasıl yapıldığının ve kimler tarafından yapılacağı büyük önem arz etmektedir.

Okullar, özellikle temel eğitimin verildiği ilköğretim okullarının, denetimsiz ve başıboş bırakılacak kurumlar olamayacağı değerlendirilmektedir. Yapılacak yerinden denetimler bu kurumların gelişmelerine üst düzeyde katkılar sağlayabilir, eğitim süreçlerine zamanında müdahaleler gelecekte muhtemel istenmeyen eğitim çıktılarını önleyebilir. Eğitime yapılan yatırımlar uzun vadede sonuç vereceği için okul yöneticilerinin yapacağı denetimlerin, eğitimin amaçlarına ulaşması için büyük önem taşımaktadır.

Başar(1997), yapılan araştırmalar iş arkadaşları tarafından yapılan değerlendirmelerin üstlerce yapılanlardan daha geçerli olduğunu ortaya koymaktadır (Akt. Erdoğan, 2000, s.85).

Üst basamakların uyuma, alt basamakların ise yeterliliğe önem verdiği bilinmektedir. Okul müdürü de aynı zamanda bir çalışma arkadaşı olduğundan dışarıdan gelen denetimlere göre daha etkili ve eğitimi geliştirmeye yönelik daha faydalı bir denetim gerçekleştirmesi düşünülebilir. Denetimde kullanılan kriterler birden fazla ve net olmalıdır. Geliştirmeye yönelik yapılan denetimlerin eğitimi, öğretmeni ve okulu geliştirmesi muhtemeldir.

Bu bakımdan denetim, eğitimin amaçlarına ulaşılabilir şekilde ve ülkenin eğitimden beklentilerine cevap verebilecek şekilde yapılmalıdır. Okul müdürlerinin yapacağı denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine dikkate değer ölçüde etki edeceği beklenmektedir.

Birçok denetim türü gibi kurum içi denetimin de kabul görmesi ve uygulanır hale gelmesiyle eğitimde gelişmeye katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Yapılan ayrıntılı literatür taramasında (Türkiye’de yapılan tezler için, www.yok.gov.tr ; Yurt dışında yapılan tezler için, <http://search.ebscohost.com> kaynakları taranmıştır) bu konuda yapılan benzer bir çalışma yoktur.

Sonuç itibariyle ilgili literatür tarandığında okul müdürünün yaptığı denetimi bu manada ele alan ve inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması, veri toplama aracı ve verileri çözümleme yöntemlerine ait bilgiler yer almıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

İlköğretim okullarında okul müdürünün yaptığı denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi hakkındaki görüşlerini belirlemek için yapılacak olan araştırmada, elde edilecek veriler için nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemleri tanımlar (Büyüköztürk, 2010, s.5). Tarama modelleri, geçmişte veya halen var olan bir durumu mevcut haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarına denilmektedir. Araştırma konusu kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır onu değiştirme ya da etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2009, s. 77).

Tarama modeli, araştırma konusu ile ilgili geçmişi veya şimdiki durumu betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımına verilen addır, ayrıntılı amaçlar soru cümleleri ile ifade edilir (Taymaz, 2010, s. 83).

Betimsel veriler genellikle anket, karşılıklı görüşme ya da gözlem yoluyla toplanmakta olup, bu araştırmada veriler anket yolu ile toplanmıştır.

Yazışma, yazılı iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Mektup, anket, yazılı testler vb.'leri, bu tür veri toplamada kullanılan araçlar olarak karşımıza çıkar. Araştırmacı ile kaynak kişiler arasındaki iletişimin, yalnızca yazışma ile yapılması, bu tekniğin en belirleyici özelliğidir. Anket gibi yazışma araçlarının, kaynak kişilerle, görüşülerek doldurulmasının çok yapılmış bir görüşme tekniği olarak nitelendirilmesinin daha doğru olacağı belirtilmektedir(Karasar, 2009, s. 175).

Yıldırım (1966), *“Anket, belli bir amaç ve plana göre düzenlenmiş soru listesidir”*(Akt.Karasar, 2009, s. 176). *“Ankette çok ya da az soru olabilir. Bunlar genellikle geniş kitlelere uygulanırlar ve sonuçlar üzerinde istatistik değerlendirmeler yapılır”* (Karasar, 2009, s. 176).

Bu araştırmada anket tekniği kullanılmıştır. Uygulanması kolay, geniş kitlelerden çok bilgi toplamaya uygunluğu ve ucuz olduğu için bu teknik seçilmiştir. Ayrıca, Konu sınırlandırmanın kapalı uçlu soru ve cevap seçenekleriyle oldukça mümkün olması, cevaplanma kolaylığı sağlaması, değerlendirmesinin kolay oluşu, gizlilik ve güvenirliliğinin yüksek olması vb. nedenlerden dolayı tercih edilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, 2010-2011 öğretim yılında, İstanbul ili Beyoğlu ilçesindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerden oluşmaktadır. İlçede 25 ilköğretim okulu ve hali hazırda yaklaşık sekiz yüz öğretmen bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek için Beyoğlu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nden okul isimleri ve güncel öğretmen ve yönetici sayıları alınmıştır. Araştırmacı İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden araştırma yapabilmek için gerekli izni almıştır. Toplamda 500 anket dağıtılmış olup, 332 anket geri dönmüştür. Anket 190 kadın ve 143 erkek olmak üzere ve bunların 299'u öğretmen ve 33'ü yönetici olmak üzere toplam 332 kişiye uygulanmıştır. Ölçeğin uygulanması sürecinde örneklem grubuna araştırmanın amacı ve anketin uygulanması ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmıştır. Gönüllülük esasına göre anketi yapmak isteyenlere anket uygulanmıştır. Anket dağıtım listesi Ek -3' te verilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma için gerekli verilerin toplanması amacı ile Danışman Öğretim Üyesi ve araştırmacı tarafından geliştirilen, "Okul Müdürünün Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi" isimli ölçek kullanılmıştır. Uygulanan anket için literatür incelenmiş ve uzman görüşü alınarak veri toplama aracı oluşturulmuştur. Ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği ölçüldükten sonra veri toplama aracı kullanılmıştır. 20 sorudan oluşmaktadır. Beş basamaklı likert tipi sorular sorulmuştur. Ölçek oluşturulmuş ve son şekli iki uzman görüşü alınıp, güvenilirlik çalışması yapıldıktan sonra verilmiştir.

2.3.1. Yönetici ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine İlişkin Bulgular

Ankette kullanılan ölçeğin, elde edilen veriler ile geçerliği ve iç tutarlılığı analiz edilmiştir. Ölçeğin verilen cevaplar doğrultusunda güvenilir sonuçlar verip vermeyeceği bilinmelidir. Bunun için de güvenilirlik analizi yapılarak Cronbach's Alfa değeri hesaplanmıştır.

Güvenilirlik analizinin amacı verilerin rastlantısallığını ölçmektir. Ankete verilen cevaplar rastgele dağılım gösteriyorsa anket sonuçlarının güvenilir olduğuna karar verilir. Güvenilirlik analizi seçilen örneğin güvenilirliğini, tesadüfiliğini ve tutarlılığını test etmekte kullanılır. Sonucun güvenilir olup olmadığına Cronbach's Alpha (α) değerine göre karar verilir (Kalaycı, 2009, s. 405).

α değeri,	$0,00 \leq \alpha < 0,40$	ise	Güvenilir değil
	$0,40 \leq \alpha < 0,60$	ise	Düşük güvenilirlikte
	$0,60 \leq \alpha < 0,80$	ise	Oldukça güvenilir
	$0,80 \leq \alpha \leq 1,00$	ise	Yüksek güvenilirdir.

Tablo 2. 1. Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Mesleki Gelişim ve Yeterlilik Ölçeği	0,855	20

Tablo 2.1’de Cronbach’salpha değerinin 0,855 olması ankette kullanılan mesleki gelişim ve yeterlilik ölçeğinin yüksek güvenilir kategorisinde olduğunu göstermektedir. Buna göre ölçekteki önermelere verilen cevapların tutarlı olduğu ve bu verilerin kullanılabilir olduğu belirlenmiştir. Tablo 2.2’de ise her bir önermeye ilişkin Cronbach’salpha değeri yer almaktadır.

Tablo 2. 2. Önermelere İlişkin Cronbach's Alpha Değeri

Önermeler	Cronbach's Alpha Değeri
Okullarda denetim, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kesintisiz gerçekleştirilmesi için gereklidir.	,851
Okullarda öğretmen denetimi yalnızca okul müdürleri tarafından gerçekleştirilmelidir.	,846
Okullarda öğretmen denetimi yalnızca müfettişler tarafından gerçekleştirilmelidir.	,876
Okullarda öğretmen denetimi müdür tarafından gerçekleştirilmeli ancak ciddi ihtilaflar olması durumunda devreye müfettişler girmelidir.	,843
Dördüncü maddede belirtilen uygulama müdürlerin öğretmenleri denetime tabi olarak denetlemelerini sağlayacaktır.	,845
Okullarda denetimin müdür tarafından yapılması müfettişlerin görev yükünü azaltacağı için gerekli durumlarda daha ayrıntılı ve kaliteli denetim yapmalarına zemin hazırlayacaktır	,843
Okul müdürleri öğretmenleri daha uzun zamanda daha ayrıntılı	,843

gözlemlene imkanı bulacaklardır.	
Müfettişler öğretmenleri kısa zamanda sınırlı sayıda aktiviteye bağlı olarak denetlemektedir.	,851
Öğretmenler müdürlerin yaptığı denetimde müfettişlerin yaptığı denetime göre daha doğal davranmaktadırlar.	,842
Müdürlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müfettişlere göre daha kolaydır.	,842
Müfettişlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müdürlere göre daha kolaydır.	,875
Müfettişler kısa zamanda farklı ortamlarda çok sayıda denetim gerçekleştirdiklerinden bunlar birbirini etkileyebilir.	,855
Müdürler denetimde tespit edilen eksiklikleri müfettişlere göre daha kısa zaman aralıklarında denetleme imkanına sahiptir.	,843
Müdürlerin devamlı okul ortamında çalışmaları eğitimin kalitesine yönelik algılarının gelişmesini sağlar.	,843
Müdürlerin eğitimin kalitesine yönelik algı düzeyinin artması, öğretmenleri nitelikli eğitim ortamı oluşturmaya yöneltir.	,844
Anlık ve sürekli denetim imkanı öğretmenlerin mesleki becerilerini artırır.	,849
Denetimde müdürün en uygun yöntemi belirleyebilmesinde öğretmenlerin kişilik özelliklerini bilmesi önemli bir etkidir.	,845
Müdürün öğretmenlerin ailevi sorunlarını bilme ihtimalinin daha yüksek olması mesleki gelişimlerine yönelik engelleri aşmasında	,843

kolaylık sağlar.	
Müdürün okulun maddi imkanlarını bilerek yaptığı denetim daha gerçekçidir.	,842
Doğal ortamında yapılan gerçekçi denetim mesleki gelişimi hızlandırır.	,844

2.4. Verileri Çözümleme Yöntemleri

Araştırmada kullanılan ölçekte yer alan soruların, “parametrik testlerden Oneway ANOVA ve bağımsız iki örneklem T testi, parametrik olmayan testlerden Mann Whitney testi analizleri” yapılarak, frekans ve yüzdelik dağılımları bulunarak; bulgularda tablolştırılıp, yorumlanmıştır. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS 18.0 paket programı ile yapılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, yönetici ve öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri ile ilgili soruların dağılımları tablolarla verilmekte, mesleki gelişim ve yeterliliklerine ilişkin önermelere katılım düzeylerini ölçmek amacıyla da analize ilişkin bulgulara yer verilmektedir.

3.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Anketin bu bölümü, araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyeti, medeni durumu, yaş grubu, öğrenim durumu, görevi, kıdem süresi, bu güne kadar gördüğü denetim sayısı ve son olarak da müfettiş tarafından denetlenip denetlenmediği ile okul müdürü tarafından denetlenip denetlenmediğine ilişkin sıralanan bilgi sorularından oluşmaktadır.

3.3.1. Örneklem Grubundaki Çalışanların Kişisel Bilgilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmamıza katılan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyeti, medeni durumu, yaş grubu, öğrenim durumu, görevi, kıdemî, bugüne kadar gördüğü denetim sayısı, müfettiş tarafından denetim görüp görmediği ve okul müdürü tarafından denetlenip denetlenmediğine ilişkin durumları incelenmiştir. Tablo 3.1’de örneklem grubundaki yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları verilmiştir.

Tablo 3. 1. Yönetici ve Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kadın	190	57,2	57,2
Erkek	142	42,8	100,0
Toplam	332	100,0	

Çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyetlerine ilişkin dağılımlarını incelediğimizde; % 57’sinin (190 kişi) kadın, % 43’nün (142 kişi) ise erkek olduğunu görmekteyiz. Tablo 3.2’de ise medeni durumlarına ilişkin dağılım tablosuna yer verilmiştir.

Tablo 3. 2. Yönetici ve Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evli	179	53,9	54,1
Bekar	153	46,1	100,0
Toplam	332	100,0	

Çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin medeni durumlarını incelediğimizde; % 54'nün (179 kişi) evli, % 46'sının (153 kişi) ise bekar olduğu görülmektedir. Çalışmamızda yönetici ve öğretmenlerin yaş gruplarına bakılmış ve buna ilişkin dağılımlar ise tablo 3.3'te yer almaktadır.

Tablo 3. 3. Yönetici ve Öğretmenlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
20-30 arası	174	52,4	52,4
31-40 arası	122	36,7	89,2
41-50 arası	26	7,8	97,0
51-60 arası	9	2,7	99,7
60 yaş üstü	1	,3	100,0
Toplam	332	100,0	

Tablo 3.3'e bakıldığında; çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin % 52'sinin (174 kişi) 20 ile 30 yaş aralığında, % 37'sinin (122 kişi) 31 ile 40 yaş aralığında, % 8'nin (26 kişi) 41 ile 50 yaş aralığında, % 3'nün ise (9 kişi) 51 ile 60 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Çalışmamızda yer alan kişilerden sadece 1

tanesi 60 yaş ve üstü bir yaşa sahip oldukları belirlenmiştir. Tablo 3.4'te yönetici ve öğretmenlerin öğrenim durumları incelenmiş ve buna ilişkin dağılımlara yer verilmiştir.

Tablo 3. 4. Yönetici Ve Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Ön lisans	12	3,6	3,9
Lisans	286	85,9	89,8
Lisansüstü	28	8,4	98,2
Doktora	6	1,8	100,0
Toplam	332	100,0	

Yönetici ve öğretmenlerin öğrenim durumlarını incelediğimizde; % 86'sının (286 kişi) lisans, % 8'nin (28 kişi) lisansüstü eğitime sahip olduğu, % 4'nün (12 kişi) ön lisans ve % 2'lik bir kısmın ise (6 kişi) doktorasını yapmış olduğu görülmektedir. Tablo 3.5'te örneklem grubumuzda yer alan yönetici ve öğretmenlerin görevlerine ilişkin dağılımları gösterilmiştir.

Tablo 3. 5. Yönetici ve Öğretmenlerin Görevlerine İlişkin Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yönetici	33	9,9	9,9
Öğretmen	299	90,1	100,0
Toplam	332	100,0	

Çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin görevlerine ilişkin dağılımlarına baktığımızda, % 90'nın (299 kişi) öğretmen, % 10'nun (33 kişi) yönetici görevinde çalıştığı belirlenmiştir. Tablo 3.6'da ise örneklem grubunda yer alan yönetici ve öğretmenlerin kıdem sürelerine ilişkin dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 3. 6. Yönetici ve Öğretmenlerin Kıdem Sürelerine İlişkin Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
0–2 yıl	45	13,6	13,6
2–5 yıl	92	27,7	41,3
5–10 yıl	101	30,4	71,7
10-20yıl	74	22,3	94,0
20 yıl üstü	20	6,0	100,0
Toplam	332	100,0	

Araştırmada yer alan yönetici ve öğretmenlerin kıdem sürelerini incelediğimizde; % 30'nun (101 kişi) kıdem süresinin 5 ile 10 yıl arasında olduğu, % 28'nin (92 kişi) 2 ile 5 yıl arasında olduğu, % 22'sinin ise (74 kişi) 10 ile 20 yıl

arasında kıdeme sahip oldukları görülmektedir. Bunun dışında yönetici ve öğretmenlerin % 14'nün (45 kişi) 0 ile 2 yıl arasında kıdeme sahip olduğu yani göreve yeni başladıkları, % 6'sının ise (20 kişi) 20 yıl ve üstü bir süredir kıdeme sahip olduğu belirlenmiştir. Örneklem grubunda yer alan yönetici ve öğretmenlerine bu güne kadar gördükleri denetim sayıları sorulmuş ve tablo 3.7'de yönetici ve öğretmenlerin bu soruya ilişkin verdikleri cevaplar dağılımına yer verilmiştir.

Tablo 3. 7. Yönetici ve Öğretmenlerin Bu Güne Kadar Gördükleri Denetim Sayısına İlişkin Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Hiç Denetim Görmedim	23	6,9	6,9
1 Kez	43	13,0	19,9
2 Kez	42	12,7	32,5
3 Kez	37	11,1	43,7
3 üstü	187	56,3	100,0
Toplam	332	100,0	

Yukarıda tablo 3.7'yi incelersek; çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin % 7'si (23 kişi) bu güne kadar hiç denetim görmediğini, % 13'ü (43 kişi) bir kez denetim gördüğünü, yine % 13'ü (43 kişi) iki kez denetim gördüğünü, % 11'i (37 kişi) üç kez denetim gördüğünü belirtmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin % 56'sı ise (187 kişi) üç ten daha fazla denetim gördükleri belirtmişlerdir. Çalışmamızda ayrıca örneklem grubunda yer alan yönetici ve öğretmenleri bir müfettiş tarafından denetlenip denetlenmedikleri sorusu yönetilmiş ve kişilerin bu soruya verdikleri cevapların dağılımı ise tablo 3.8'de yer almaktadır.

Tablo 3. 8. Yönetici ve Öğretmenlerin Müfettiş Tarafından Denetlenme Durumlarına İlişkin Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	305	91,9	91,9
Hayır	27	8,1	100,0
Toplam	332	100,0	

Tablo 3.8’de de görüldüğü üzere çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin % 92’si (305 kişi) bir müfettiş tarafından denetlendiğini, % 8’i ise (27 kişi) denetlenmediğini ifade etmiştir. Son olarak ise yönetici ve öğretmenlere okul müdürü tarafından denetlenip denetlenmedikleri sorulmuş ve tablo 3.9’da kişilerin bu soruya ilişkin verdikleri cevapların dağılımı gösterilmektedir.

Tablo 3. 9. Yönetici ve Öğretmenlerin Okul Müdürü Tarafından Denetlenme Durumlarına İlişkin Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Evet	247	74,4	74,4
Hayır	85	25,6	100,0
Toplam	332	100,0	

Çalışmamızda yer alan yönetici ve öğretmenlerin % 74’ü (247 kişi) okul müdürü tarafından denetlendiğini, % 26’sı ise (85 kişi) okul müdürü tarafından denetlenmediğini ifade etmiştir.

3.2. Önermelere Verilen Cevaplara Ait Frekans ve Yüzde Dağılımı

Bu bölümde ölçüğe katılan yönetici ve öğretmenlerin önermelere verdikleri cevapların araştırılması amacıyla frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 3. 10. Müfettişler Öğretmenleri Kısa Zamanda Sınırlı Sayıda Aktiviteye Bağlı Olarak Denetlemektedir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müfettişler öğretmenleri kısa zamanda sınırlı sayıda aktiviteye bağlı olarak denetlemektedir.	4,3765	0,91304	9	2,7	11	3,3	12	3,6	114	34	186	56

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müfettişler öğretmenleri kısa zamanda sınırlı sayıda aktiviteye bağlı olarak denetlemektedir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 4,3765 \pm 0,91304$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 2,7’sinin (53 kişi) müfettişler

öğretmenleri kısa zamanda sınırlı sayıda aktiviteye bağlı olarak kesinlikle denetlemekte, % 3,3'ü (18 kişi) ise denetlemediğini, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 3,6'sı (19 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 34,3'ü (15 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 56'sı (15 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 11. Müdürün Okulun Maddi İmkanlarını Bilerek Yaptığı Denetim Daha Gerçekçidir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müdürün okulun maddi imkanlarını bilerek yaptığı denetim daha gerçekçidir.	4,3253	0,80944	3	0,9	13	3,9	15	4,5	143	43,1	158	47,6

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müdürün okulun maddi imkanlarını bilerek yaptığı denetim daha gerçekçidir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 4,3253 \pm 0,80944$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda;

öğretmen ve yöneticilerin % 0,9'unun (3 kişi)müdürün okulun maddi imkanlarını bilerek yaptığı denetimin kesinlikle gerçekçi olmadığını, % 3,9'u (13 kişi) ise gerçekçi olmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 4,5'i (15 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 43,1'i (143 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 47,6'sı (158kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 12. Doğal Ortamında Yapılan Gerçekçi Denetim Mesleki Gelişimi Hızlandırır Önermesine Katılanların Dağılımları

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Doğal ortamında yapılan gerçekçi denetim mesleki gelişimi hızlandırır.	4,2861	,76521	3	,9	10	3,0	15	4,5	165	49,7	139	41,9

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Doğal ortamında yapılan gerçekçi denetim mesleki gelişimi hızlandırır.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X}=4,2861\pm,76521$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % ,9'unun (3 kişi) doğal ortamında yapılan gerçekçi denetimin mesleki gelişimi kesinlikle hızlandırmadığı, % 3'ü (10 kişi) ise hızlandırmadığını, ayrıca

öğretmen ve yöneticilerin % 4,5'i (15 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 49,7'si (165 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 41,9'u (139 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 13. Müdürler Denetimde Tespit Edilen Eksiklikleri Müfettişlere Göre Daha Kısa Zaman Aralıklarında Denetleme İmkanına Sahiptir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müdürler denetimde tespit edilen eksiklikleri müfettişlere göre daha kısa zaman aralıklarında denetleme imkanına sahiptir.	4,1657	,74940	2	,6	14	4,2	16	4,8	195	58,7	105	31,6

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5:Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müdürler denetimde tespit edilen eksiklikleri müfettişlere göre daha kısa zaman aralıklarında denetleme imkanına sahiptir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X}=4,1657\pm,74940$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % ,6'sının (2 kişi) müdürlerin denetimde tespit edilen eksiklikleri müfettişlere göre daha kısa zaman aralıklarında denetleme imkanına kesinlikle sahip olmadığını, % 4,2'si (14

kişi) ise sahip olmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 4,8'i (16 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 58,7'si (195 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 31,6'sı (105 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 14. Denetimde Müdürün En Uygun Yöntemi Belirleyebilmesinde Öğretmenlerin Kişilik Özelliklerini Bilmesi Önemli Bir Etkendir Önermesine Katılanların Dağılımları

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Denetimde müdürün en uygun yöntemi belirleyebilmesinde öğretmenlerin kişilik özelliklerini bilmesi önemli bir etkindir.	4,1446	,88126	6	1,8	16	4,8	24	7,2	164	49,4	122	36,7

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Denetimde müdürün en uygun yöntemi belirleyebilmesinde öğretmenlerin kişilik özelliklerini bilmesi önemli bir etkindir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X}=4,1446\pm,88126$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 1,8'sinin (6 kişi) denetimde müdürün en uygun yöntemi belirleyebilmesinde öğretmenlerin kişilik özelliklerini bilmesinin kesinlikle önemli bir etken olmadığını, % 4,8'i (16

kişi) ise denetlemediğini, Ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 7,2'si (24 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 49,4'ü (164 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 36,7'si (122 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 15. Okul Müdürleri Öğretmenleri Daha Uzun Zamanda Daha Ayrıntılı Gözleme İmkani Bulacaklardır Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okul müdürleri öğretmenleri daha uzun zamanda daha ayrıntılı gözleme imkanı bulacaklardır.	4,1205	,78733	2	,6	16	4,8	25	7,5	186	56,0	103	31,0

*1:Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Okul müdürleri öğretmenleri daha uzun zamanda daha ayrıntılı gözleme imkanı bulacaklardır.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 4,1205 \pm ,78733$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 0,6'sının (2 kişi) okul müdürlerinin öğretmenleri daha uzun zamanda daha ayrıntılı gözleme imkanı bulabileceklerine kesinlikle inanmamaktadırlar, % 4,8'i (16 kişi) ise ayrıntılı gözleme imkanına sahip olduğuna inanmamaktadırlar, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 7,5'u (25 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 56,0'sı (186 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 31,0'i (103 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 16. Müdürlerin Eğitimin Kalitesine Yönelik Algı Düzeyinin Artması, Öğretmenleri Nitelikli Eğitim Ortamı Oluşturmaya Yöneltilir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müdürlerin eğitimin kalitesine yönelik algı düzeyinin artması, öğretmenleri nitelikli eğitim ortamı oluşturmaya yöneltilir.	4,1145	,80341	2	,6	18	5,4	24	7,2	184	55,4	104	31,3

*1:Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müdürlerin eğitimin kalitesine yönelik algı düzeyinin artması, öğretmenleri nitelikli eğitim ortamı oluşturmaya yöneltilir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 4,1145 \pm ,80341$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 0,6’sının (2 kişi) müdürlerin eğitimin kalitesine yönelik algı düzeyinin artması, öğretmenleri nitelikli eğitim ortamı oluşturmaya kesinlikle yöneltebileceklerini düşünmemektedir, % 5,4’ü (18 kişi) ise nitelikli eğitim ortamı oluşturmaya yöneltebileceğine, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 7,2’si (24 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 55,4’ü (184 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 31,3’ü (104 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 17. Öğretmenler Müdürlerin Yaptığı Denetimde Müfettişlerin Yaptığı Denetime Göre Daha Doğal Davranmaktadırlar Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğretmenler müdürlerin yaptığı denetimde müfettişlerin yaptığı denetime göre daha doğal davranmaktadırlar.	4,1054	,90536	5	1,5	21	6,3	27	8,1	160	48,2	119	35,8

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Öğretmenler müdürlerin yaptığı denetimde müfettişlerin yaptığı denetime göre daha doğal davranmaktadırlar.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 4,1054 \pm ,90536$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 1,5’inin (5 kişi) öğretmenlerin müdürlerin yaptığı denetimde müfettişlerin yaptığı denetime göre kesinlikle daha doğal davranmadıklarını, % 6,3’ü (21 kişi) ise doğal davranmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 8,1’i (27 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 48,2’si (160 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 35,8’i (119 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 18.Müdürlerin Devamlı Okul Ortamında Çalışmaları Eğitimin Kalitesine Yönelik Algılarının Gelişmesini Sağlar Önermesine Katılanların Dağılımları

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müdürlerin devamlı okul ortamında çalışmaları eğitimin kalitesine yönelik algılarının gelişmesini sağlar.	4,0361	,86133	3	,9	22	6,6	33	9,9	176	53,0	98	29,5

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müdürlerin devamlı okul ortamında çalışmaları eğitimin kalitesine yönelik algılarının gelişmesini sağlar.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının \bar{X} =4,0361±,86133 arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 0,9’unun (3 kişi) müdürlerin devamlı okul ortamında çalışmaları eğitimin kalitesine yönelik algılarının gelişmesini kesinlikle sağlamadığını, % 6,6’ı (22 kişi) ise eğitimin kalitesine yönelik algılarının gelişmesini sağlamadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 9,9’u (33 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 53,0’ü (176 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 29,5’i (98 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 19. Müdürlerin Yaptıkları Denetimi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Geliştirecek Rehberlik Hizmetine Dönüştürmeleri Müfettişlere Göre Daha Kolaydır Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müdürlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müfettişlere göre daha kolaydır.	3,9729	,95005	6	1,8	26	7,8	40	12,0	159	47,9	101	30,4

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müdürlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müfettişlere göre daha kolaydır.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,9729 \pm ,95005$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 1,8’inin (6 kişi) müdürlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmelerinin müfettişlere göre kesinlikle daha kolay olmadığını, % 7,8’i (26 kişi) ise kolay olmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 12,0’si (40 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 47,9’u

(159 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 30,4'ü (101 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 20. Müdürün Öğretmenlerin Ailevi Sorunlarını Bilme İhtimalinin Daha Yüksek Olması Mesleki Gelişimlerine Yönelik Engelleri Aşmasında Kolaylık Sağlar Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
			Müdürün öğretmenlerin ailevi sorunlarını bilme ihtimalinin daha yüksek olması mesleki gelişimlerine yönelik engelleri aşmasında kolaylık sağlar.	3,9699	,98891	9	2,7	27	8,1	32	9,6	161

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müdürün öğretmenlerin ailevi sorunlarını bilme ihtimalinin daha yüksek olması mesleki gelişimlerine yönelik engelleri aşmasında kolaylık sağlar.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,9699 \pm 0,98891$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 2,7'sinin (9 kişi) müdürün öğretmenlerin ailevi sorunlarını bilme ihtimalinin daha yüksek olmasının mesleki gelişimlerine yönelik engelleri aşmasında kesinlikle kolaylık sağlamadığını, % 8,1'i (27 kişi) ise kolaylık sağlamadığını, Ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 9,6'sı (32 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, %

48,5'i (161 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 31,0'i (103 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 21. Okullarda Denetim, Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerinin Kesintisiz Gerçekleştirilmesi İçin Gerekli Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okullarda denetim, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kesintisiz gerçekleştirilmesi için gereklidir.	3,9488	1,05460	10	3,0	35	10,5	28	8,4	148	44,6	111	33,4

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Okullarda denetim, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kesintisiz gerçekleştirilmesi için gereklidir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının \bar{X} =3,9488±1,05460 arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin %3,0'ünün (10 kişi) okullarda denetimin, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kesintisiz gerçekleştirilmesi için kesinlikle gerekli olmadığını, % 10,5'i (35 kişi) ise gerekli olmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 8,4'ü (28 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 44,6'sı (148 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 33,4'ü (111 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 22. Müfettişler Kısa Zamanda Farklı Ortamlarda Çok Sayıda Denetim Gerçekleştirdiklerinden Bunlar Birbirini Etkileyebilir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müfettişler kısa zamanda farklı ortamlarda çok sayıda denetim gerçekleştirdiklerinden bunlar birbirini etkileyebilir.	3,8042	1,03456	14	4,2	29	8,7	45	13,6	164	49,4	80	24,1

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müfettişler kısa zamanda farklı ortamlarda çok sayıda denetim gerçekleştirdiklerinden bunlar birbirini etkileyebilir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,8042 \pm 1,03456$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 4,2’sinin (14 kişi) müfettişler öğretmenleri kısa zamanda sınırlı sayıda aktiviteye bağlı olarak kesinlikle denetlemekte, % 8,7’ü (29 kişi) ise denetlemediğini, Ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 13,6’sı (45 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 49,4’ü (164 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 24,1’i (80 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 23. Dördüncü Maddede Belirtilen Uygulama Müdürlerin Öğretmenleri Denetime Tabi Olarak Denetlemelerini Sağlayacaktır Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dördüncü maddede belirtilen uygulama müdürlerin öğretmenleri denetime tabi olarak denetlemelerini sağlayacaktır.	3,7620	,92662	8	2,4	34	10,2	41	12,3	195	58,7	54	16,3

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Dördüncü maddede belirtilen uygulama müdürlerin öğretmenleri denetime tabi olarak denetlemelerini sağlayacaktır.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,7620 \pm ,92662$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 2,4’ünün (8 kişi) dördüncü maddede belirtilen uygulamanın müdürlerin öğretmenleri denetime tabi olarak denetlemelerini kesinlikle sağlamadığını, % 10,2’si (34 kişi) ise sağlamadığını, Ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 12,3’ü (41 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 58,7’si (195 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 16,3’ü (54 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 24. Okullarda Öğretmen Denetimi Müdür Tarafından Gerçekleştirilmeli Ancak Ciddi İhtilaflar Olması Durumunda Devreye Müfettişler Girmelidir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			F	%	f	%	F	%	f	%	f	%
Okullarda öğretmen denetimi müdür tarafından gerçekleştirilmeli ancak ciddi ihtilaflar olması durumunda devreye müfettişler girmelidir.	3,7560	1,11734	16	4,8	43	13,0	32	9,6	156	47,0	85	25,6

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Okullarda öğretmen denetimi müdür tarafından gerçekleştirilmeli ancak ciddi ihtilaflar olması durumunda devreye müfettişler girmelidir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,7560 \pm 1,11734$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 4,8’inin (16 kişi) okullarda öğretmenin müdür tarafından gerçekleştirilmesi gerektiği ancak ciddi ihtilaflar olması durumunda devreye kesinlikle müfettişlerin girmemesi gerektiğini, % 13,0’ü (43 kişi) ise müfettişlerin girmemesini, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 9,6’sı (32 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, %47’si (156 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 25,6’sı (85 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 25.Okullarda Denetimin Müdür Tarafından Yapılması Müfettişlerin Görev Yükünü Azaltacağı İçin Gerekli Durumlarda Daha Ayrıntılı ve Kaliteli Denetim Yapmalarına Zemin Hazırlayacaktır Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okullarda denetimin müdür tarafından yapılması müfettişlerin görev yükünü azaltacağı için gerekli durumlarda daha ayrıntılı ve kaliteli denetim yapmalarına zemin hazırlayacaktır	3,7048	1,03864	11	3,3	44	13,3	44	13,3	166	50,0	67	20,2

*1:Kesinlikle Katılmıyorum, 2:Katılmıyorum, 3:Kararsızım, 4:Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin olarak katılım düzeyinin en yüksek olduğu önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Okullarda denetimin müdür tarafından yapılması müfettişlerin görev yükünü azaltacağı için gerekli durumlarda daha ayrıntılı ve kaliteli denetim yapmalarına zemin hazırlayacaktır” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının \bar{X} 3,7048±1,03864 arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 3,3’ünün (11 kişi) okullarda denetimin müdür tarafından yapılmasının müfettişlerin görev yükünü azaltacağı için gerekli durumlarda daha ayrıntılı ve kaliteli denetim yapmalarına kesinlikle zemin hazırlamayacağını, %

13,3'ü (44 kişi) ise zemin hazırlamayacağını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 13,3'ü (44 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 50'si (166 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 20,2'si (67 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 26. Anlık ve Sürekli Denetim İmkani Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Arttırır Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
Anlık ve sürekli denetim imkanı öğretmenlerin mesleki becerilerini arttırır.	3,3705	1,22835	25	7,5	75	22,6	45	13,6	126	38,0	61	18,4

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Anlık ve sürekli denetim imkanı öğretmenlerin mesleki becerilerini arttırır.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,3705 \pm 1,22835$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 7,5'inin (25 kişi) anlık ve sürekli denetim imkanının öğretmenlerin mesleki becerilerini kesinlikle arttırmadığını, % 22,6'sı (75 kişi) ise öğretmenlerin mesleki becerilerini arttırmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 13,6'sı (45 kişi) bu konuda kararsız % 38'i (126 kişi) kaldığını, % 18,4'ü (61 kişi) bu görüşe katıldıklarını, bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 27. Okullarda Öğretmen Denetimi Yalnızca Okul Müdürleri Tarafından Gerçekleştirilmelidir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okullarda öğretmen denetimi yalnızca okul müdürleri tarafından gerçekleştirilmelidir.	3,3464	1,31591	27	8,1	87	26,2	43	13,0	94	28,3	81	24,4

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin olarak katılım düzeyinin en yüksek olduğu önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Okullarda öğretmen denetimi yalnızca okul müdürleri tarafından gerçekleştirilmelidir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 3,3464 \pm 1,31591$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 8,1’sinin (27 kişi) okullarda öğretmenin kesinlikle okul müdürleri tarafından gerçekleştirilmemesi gerektiğini, % 26,2’si (87 kişi) ise denetimin okul müdürleri tarafından gerçekleştirilmemesi gerektiği, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 13,0’ı (43 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 28,3’ü (94 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 24,4’ü (81 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 28. Müfettişlerin Yaptıkları Denetimi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Geliştirecek Rehberlik Hizmetine Dönüştürmeleri Müdürlere Göre Daha Kolaydır Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Müfettişlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müdürlere göre daha kolaydır.	2,4066	1,14784	77	23,2	129	38,9	55	16,6	56	16,9	15	4,5

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Müfettişlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müdürlere göre daha kolaydır.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 2,4066 \pm 1,14784$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 23,2’sinin (77 kişi) müfettişlerin yaptıkları denetimin öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müdürlere göre kesinlikle daha kolay olmadığını, % 38,9’u (129 kişi) ise denetimlerin daha kolay olmadığını, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 16,6’sı (55 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 19,9’u (56 kişi) bu görüşe katıldıklarını, %4,5’i (15 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

Tablo 3. 29. Okullarda Öğretmen Denetimi Yalnızca Müfettişler Tarafından Gerçekleştirilmelidir Önermesine Katılanların Dağılımı

	\bar{X}	Std. Sapma	1		2		3		4		5	
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okullarda öğretmen denetimi yalnızca müfettişler tarafından gerçekleştirilmelidir.	1,8042	,86955	137	41,3	145	43,7	33	9,9	12	3,6	5	1,5

*1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğretmen denetimine ilişkin önerme yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere “Okullarda öğretmen denetimi yalnızca müfettişler tarafından gerçekleştirilmelidir.” ifadesidir. Çalışmamızda yer alan öğretmen ve yöneticilerin bu önermeye ilişkin katılım derecelerine ilişkin ortalama puanlarının $\bar{X} = 1,8042 \pm ,86955$ arasında yer aldığı belirlenmiştir. Bu ifade için kişilerin katılım düzeylerine baktığımızda; öğretmen ve yöneticilerin % 41,3’ünün (137 kişi) okullarda öğretmen denetiminin kesinlikle müfettişler tarafından gerçekleştirilmemesi gerektiğini, % 43,7’si (145 kişi) ise denetimin müfettişler tarafından gerçekleştirilmemesi gerektiğini, ayrıca öğretmen ve yöneticilerin % 9,9’u (33 kişi) bu konuda kararsız kaldığını, % 3,6’sı (12 kişi) bu görüşe katıldıklarını, % 1,5’i (5 kişi) bu önermeye kesinlikle katıldıklarını belirtmektedirler.

3.3. Örneklem Grubundaki Çalışanların Kişisel ve Mesleki Bilgilerine Göre Müfettiş ve Okul Müdürlerinin Denetimi Sonrasında Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerinin Karşılaştırılması

Okul müdürlerinin denetiminin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisinin araştırılması ve müdürlerin yaptıkları denetimle müfettişlerin yaptıkları denetimlerin karşılaştırılması bu bölümde anlatılmaktadır.

Tablo 3. 30. Okul Müdürü Tarafından Denetlenme Durumuna Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	M-WU	p
Evet	247	8670,000	,017
Hayır	85		
Toplam	332		

Okul müdürü tarafından denetlenme durumuna göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,017<0,05$) yaratmıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile okul müdürü tarafından yapılan denetleme durumu değiştikçe değişmektedir.

Tablo 3. 31. Göreve Göre Müdürlerin Yaptığı Denetimle Müfettişlerin Yaptığı Denetimin Karşılaştırılması

	Göreviniz	N	\bar{X}	Std. Sapma	Ortalamanın	t	p
Okullarda öğretmen denetimi yalnızca okul müdürleri tarafından	YÖNETİCİ	33	2,7576	1,37000	,23849	-2,735	,007
	ÖĞRETMEN	299	3,4114	1,29584	,07494		
Okullarda öğretmen denetimi yalnızca müfettişler tarafından	YÖNETİCİ	33	1,8485	,90558	,15764	,619	,758
	ÖĞRETMEN	299	1,7993	,86692	,05014		

Okullarda denetimin sadece okul müdürleri tarafından yapılması tercihi görev farklılığına göre değişmektedir. Bunun anlamı görev ile okul müdürünün denetim yapması gerekmektedir düşüncesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($t=-2,735$, $p=,007<0,05$) saptandığıdır.

Okullarda denetimin sadece müfettişler tarafından yapılması tercihi görev farklılığına göre değişmemektedir. Bunun anlamı da görev ile müfettişlerin denetim yapması gerekmektedir düşüncesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($t=,619$, $p=,758>0,05$) saptanmadığıdır.

Tablo 3. 32. Cinsiyetlerine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	M-WU	p
KADIN	190	13015,500	,583
ERKEK	142		
Toplam	332		

Cinsiyete göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,585>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile cinsiyet değişikçe değişmemektedir.

Tablo 3. 33. Medeni Hale Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	M-WU	p
EVLİ	179	12905,500	,366
BEKAR	153		
Toplam	332		

Medeni hale göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,366>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile medeni hal değişikçe değişmemektedir.

Tablo 3. 34. Görevine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	M-WU	p
YÖNETİCİ	33	4793,500	,789
ÖĞRETMEN	299		
Toplam	332		

Okulda çalışanların görevlerine göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,789>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile görev değişikçe değişmemektedir.

Tablo 3. 35. Müfettiş Tarafından Denetlenme Durumuna Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	M-WU	p
Evet	305	4088,000	,951
Hayır	27		
Toplam	332		

Müfettiş tarafından denetlenme durumuna göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,951>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile müfettişler tarafından denetlenme durumu değişikçe değişmemektedir.

Tablo 3. 36. Öğrenim Düzeyine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	Ortalama	Std. Sapma	Ortalamanın Std. Hatası	F	p
Ön lisans	12	3,8500	,41942	,12107	,110	,954
Lisans	286	3,7722	,49203	,02909		
Lisansüstü	28	3,7911	,61072	,11541		
Doktora	6	3,7417	,59027	,24098		
Toplam	332	3,7761	,50023	,02745		

Öğrenim düzeyine göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($F= ,110$, $p=,954>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile öğrenim düzeyi değiştikçe değişmemektedir.

Tablo 3. 37. Kıdem Sürelerine Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

	N	Ortalama	Std. Sapma	Ortalamanın Std. Hatası	F	p
0–2 yıl	45	3,7844	,43286	,06453	1,604	,173
2–5 yıl	92	3,8185	,51912	,05412		
5–10 yıl	101	3,7040	,51738	,05148		
10-20yıl	74	3,8561	,46618	,05419		
20 yıl üstü	20	3,6300	,55403	,12388		
Toplam	332	3,7761	,50023	,02745		

Öğrenim düzeyine göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($F= ,110$, $p=,173>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile öğrenim düzeyi değişikçe değişmemektedir.

Tablo 3. 38. Denetim Sayısına Göre Denetim Ölçeği Ortalamasının İlişkisi

Genel Ortalama- Denetim sayısı	N	Ortalama	Std. Sapma	Ortalamanın Std. Hatası	F	p
0	23	3,7543	,45675	,09524	,220	,927
1	43	3,8198	,39898	,06084		
2	42	3,8071	,55859	,08619		
3	37	3,7284	,56538	,09295		
3 Üstü	187	3,7711	,50284	,03677		
Toplam	332	3,7761	,50023	,02745		

Denetim sayısına göre yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($F= ,220$, $p=,927>0,05$) yaratmamıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterlilikleri, yapılan denetim ile denetim sayısı değişikçe değişmemektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada ele alınan problemin çözümlenmesi sonucunda elde edilen sonuçlara, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

4.1.Sonuç

Okul müdürleri tarafından yapılan denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisini araştırmak ana amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen bulgular yorumlanarak sonuca ulaşılmıştır.Bu ana amaca bağlı olarak okulda çalışan yönetici ve öğretmenlerin cinsiyeti, medeni hali, yaşı, öğrenim düzeyi, görevi, kıdem süresi bu güne kadar gördüğü denetim sayısı, müfettiş tarafından denetlenme durumları ve okul müdürü tarafından denetlenme durumu ile denetlenme durumlarına ilişkin davranışlar şeklinde sıralanan özelliklerine göre öğretmenlerin gelişim ve yeterlilikleri etkilendiği faktörler araştırılmıştır.

Örnekleme grubundaki okul çalışanlarının;

- % 57'si (190 kişi) kadın, % 43'ü (142 kişi) ise erkektir.
- % 54'ü (179 kişi) evli, % 46'sı (153 kişi) ise bekadır.

- % 52'si (174 kişi) 20 ile 30 yaş aralığında, % 37'si (122 kişi) 31 ile 40 yaş aralığında, % 8'i (26 kişi) 41 ile 50 yaş aralığında, % 3'ü ise (9 kişi) 51 ile 60 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Çalışmamızda yer alan kişilerden sadece 1 tanesi 60 yaş ve üstü bir yaşa sahip oldukları belirlenmiştir.
- % 86'sı (286 kişi) lisans, % 8'i (28 kişi) lisansüstü eğitime sahip olduğu, % 4'ü (12 kişi) ön lisans ve % 2'lik bir kısmın ise (6 kişi) doktorasını yapmış olduğu görülmektedir.
- % 90'ı (299 kişi) öğretmen, % 10'u (33 kişi) yönetici görevinde çalışmaktadır.
- % 30'nun (101 kişi) kıdem süresinin 5 ile 10 yıl arasında olduğu, % 28'nin (92 kişi) 2 ile 5 yıl arasında olduğu, % 22'sinin ise (74 kişi) 10 ile 20 yıl arasında kıdeme sahip oldukları görülmektedir. Bunun dışında yönetici ve öğretmenlerin % 14'nün (45 kişi) 0 ile 2 yıl arasında kıdeme sahip olduğu yani göreve yeni başladıkları, % 6'sının ise (20 kişi) 20 yıl ve üstü bir kıdeme sahip olduğu belirlenmiştir.
- % 13'ü (43 kişi) bir kez denetim gördüğünü, yine % 13'ü (43 kişi) iki kez denetim gördüğünü, % 11'i (37 kişi) üç kez denetim gördüğünü belirtmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin % 56'sı ise (187 kişi) üç ten daha fazla denetim gördükleri belirtmişlerdir.
- % 92'si (305 kişi) bir müfettiş tarafından denetlendiğini, % 8'i ise (27 kişi) denetlenmediğini ifade etmiştir.
- % 74'ü (247 kişi) okul müdürü tarafından denetlendiğini, % 26'sı ise (85 kişi) okul müdürü tarafından denetlenmediğini ifade etmiştir.

Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,585>0,05$) göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, medeni haline göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,366>0,05$) göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki ve gelişim yeterliliklerine etkisi öğrenim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($F=,110$, $p=,954>0,05$) göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, kıdem sürelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($F=,110$, $p=,173>0,05$) göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, görevlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,789>0,05$) göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, denetim sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($F=,220$, $p=,927>0,05$) göstermemektedir.

Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, müfettişlerin denetim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,951>0,05$) göstermemektedir. Okullarda yapılan denetimlerin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi, okul müdürlerinin denetim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ($p=,017<0,05$) göstermektedir.

Okullarda denetimin sadece okul müdürleri tarafından yapılması tercihi görev ($t=-2,735$, $p=,007<0,05$) farklılığına göre değişmektedir. Okullarda denetimin sadece

müfettişler tarafından yapılması tercihi de görev ($t=,619$, $p=,758>0,05$) farklılığına göre değişmemektedir.

4.2.Tartışma

Araştırmalar, eğitim yönetimi ve eğitim denetiminin iç içe geçmiş ayrılmaz bir parça olduğuna vurgu yapmakta ve gelecekte eğitim alanındaki denetim sisteminde okul yöneticilerinin özellikle de okul müdürünün çok önemli bir rol oynayacağını göstermektedir. Dışarıdan gelen deneticilerin okul ortamındaki eğitim süreçlerini sağlıklı denetleyemedikleri ve eğitim çalışanlarını yeterince motive edemediklerine dair geri bildirimler alınmaktadır. Bu araştırmada da okul müdürlerinin denetimlerinin, öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisi sorgulanmış ve buna yönelik olumlu görüşler alınmıştır. Okullarda denetimin okul müdürleri tarafından yapılması ve bunun öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisine ilişkin önermelere büyük ölçüde olumlu görüş bildirildiği görülmektedir.

Uçar (2001), “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Performans Değerlendirmesi” alanında yaptığı araştırmada; müfettişler tarafından kullanılan denetim formlarıyla öğretmenlerin objektif değerlendirme yapıldığı konusundaki “çok” ve “pek çok” düzeyinde ($x=24,6$) oranında olduğu, bu doğrultuda araştırmaya katılanların %75’i müfettişlerin denetimde, denetim raporlarıyla, objektif değerlendirme yapamadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bu araştırmada da “Okullarda Öğretmen Denetimi Yalnızca Okul Müdürleri Tarafından Gerçekleştirilmelidir” ifadesine olumlu görüş bildirenlerin katılım düzeylerine bakılırsa, %28,3’ nün bu görüşe katıldıkları, %24,4’ nün de kesinlikle katıldıkları görülmektedir.

Ceylan (2003), “Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Etkileme Tutumları ” ile ilgili araştırmasında, “ilköğretim okulu yöneticilerinin öğretmenleri yeni çalışmalar yapmaları için cesaretlendirme davranışını” genellikle gösterdikleri bulgusuna ulaşmıştır. Araştırmanın devamında da yöneticilerin mesleki ve teknik konularda öğretmenlerden daha ileride olmak için kendilerini geliştirebileceği, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine rehberlik edebileceklerine vurgu yapılmaktadır. Yine aynı çalışmada, ilköğretim okulu yöneticilerinin “takım oluşturma tutumlarıyla” ilgili davranışları genellikle gösterdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda ilköğretim okulu yöneticilerinin “görevlerini yerine getirirken yetkiyi değil etkiyi kullanma davranışını” genellikle gösterdikleri belirtilmiştir.

Bu çalışmada da benzer bulgulara ulaşılmıştır. “Müdürlerin Yaptıkları Denetimi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Geliştirecek Rehberlik Hizmetine Dönüştürmeleri Müfettişlere Göre Daha Kolaydır” önermesine ilişkin görüşlere katılanlar %47,9; kesinlikle katılanlar da %30,4 düzeyindedir.

Bu araştırma sonuçları, geleceğin denetim sisteminin nasıl şekilleneceğine ve bu sistemde kimlerin etkili olacağına ilişkin ipuçları vermektedir. Okul müdürlerinin yaptığı denetim gelecekte daha da önem kazanacak ve ön plana çıkacaktır. Son günlerdeki yetkili ağızlardan yapılan açıklamalar okullardaki eğitim denetiminde müfettiş faktörünün azaltılacağı hatta kaldırılacağı yönündedir. Eğitimde denetimin büyük ölçüde kurumun en yetkili kişilerince yapılması gerektiği görüşünün giderek ağırlık kazandığı değerlendirilmektedir. Araştırmanın, eğitim denetimi alanında “okul müdürlerinin yaptığı denetimlere” ilişkin yapılacak çalışmalara ışık tutması, eğitim ve denetim alanında gelişmelere katkı sağlaması beklenmektedir.

4.3. Öneriler

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara göre eğitimde denetim sistemi yeniden yapılandırılmalıdır.

Okul müdürlerinin yapacağı denetimlere ilişkin yeni yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu konudaki görev tanımları netleştirilmelidir.

Okul müdürlerinin eğitim denetimi / yönetimi alanında ileri düzeyde eğitim almaları teşvik edilmeli, desteklenmeli ve standart bir denetim formu geliştirilmelidir.

Eğitim denetiminin yerinden ve zamanında yapılması için gereken tedbirler üst makamlarca alınmalıdır.

Eğitim denetiminin rastgele değil de planlı bir biçimde yapılması için okul müdürleri hizmet içi eğitimlerle donanımlı hale getirilmelidir.

Eğitim denetiminde, öğretmen – müfettiş, müfettiş – yönetici ve öğretmen – yönetici çatışmasını ortadan kaldıracak ya da en aza indirecek önlemler alınmalıdır.

Eğitim denetiminde yapılacak her türlü faaliyet rehberlik merkezli olmalıdır.

Bu araştırma ilköğretim okullarını kapsamakta olup, araştırma ortaöğretimleri de kapsayacak şekilde genişletilmelidir.

KAYNAKLAR

- Açıklın, A. (1998). *Toplumsal Kurumsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği*. Ankara: PegemYayınevi.
- Ada, S., Baysal, Z., N.(2010). *Türk Eğitim Sistemi ve Etkili Okul Yönetimi* Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Agun, C. (2008). Kamu Sektöründe İşletme İçi Denetim: Bir Üniversite Hastane İşletmesinde Uygulama. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/> 07 Haziran 2010'da indirildi.
- Akçay, C. (2006). *Türk Eğitim Sistemi*. Ankara: Anı Yayınevi.
- Alaylıoğlu, R., Oğuzkan, A., F. (1976). *Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap ve Aka Yayınevi.
- Aydın, İ. (2008). *Öğretimde Denetim*. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Balcı, A. (2001). *Etkili Okul ve Okul Geliştirme Kuram Uygulama ve Araştırma* Ankara: Pegem A Yayınları.
- Balıbey, Ö. (2011). *Yeni Nesil Öğretmenler Semineri Konuşmaları*. İstanbul.
- Başaran, İ.E. (2008). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*.Ankara: Ekinoks Yayınevi.

- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem A Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Çakar, M.H.(2008).*Türk Bankacılık Sektöründe İç Denetim Üzerine Bir Uygulama* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Kadir Has Üniv.Sosyal Bilimler Enstitüsü.<http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/>
- Çakır, A.(1992). *Konut Yapı Kooperatifçiliği ve Denetim Sorununun Çözümü İçin Örnek Model Geliştirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Gazi Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
<http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/>
- Ceylan, D. (2003) Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Etkileme Tutumları. (Yüksek Lisans Tezi) Cumhuriyet Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
<http://www.mufettisler.net/mesleki-calismalar/tezlerimiz/-dogan-ceylan-2003-yuksek-lisans.html>
- Çetin, M. (2010). İstanbul: Maltepe Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Denetimi Dersi Ders Notları.
- Doğan, B.(2009). *Uluslararası Finansal Raporlama Standartları-Basel IIEtkileşimi ve İşletmelerde İç Denetim* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
<http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/>
- Dündar, A. (2005) *İlköğretim Okullarında Yapılan Teftişin Okul Başarısı ve Gelişimi Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi: YÖK
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*. İstanbul : Sistem Yayınevi.

- Görgülü, S.S. (2008). *İlköğretim Okullarında Yönetim ve Denetim Uygulama Rehberi*. Ankara: Öğreti (Pegem Akademi) Yayınevi.
- Ilgar, L. (2000). *Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi*.İstanbul: Beta Yayınevi.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*.Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karasar, N. (2007). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Karaköse, T.,Yılmaz, K., Altinkurt, Y. (Ed.). (2010). İkinci Uluslararası Katılımlı Eğitim Denetimi Kongresi Bildiriler Kitabı. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kaya, Y.K. (1993). Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye'deki Uygulama. Ankara: Set Ofset Matbaacılık Ltd. Şti.
- Kızılkıranat, A. (2011).*İlköğretim Okullarında Yapılan Denetim Etkinliklerinin öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerine Katkısı*(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).Marmara Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Sarıkaya, R. (2008). *Kamu Harcamalarında Etkinliğin Sağlanmasında İç Denetimin Rolü*.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniv.Sosyal Bilimler Enstitüsü.,<http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/>
- Taşdemirci, E. (2010). *Türk Eğitim Tarihi*.Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2010). Eğitim Sisteminde Teftiş. Ankara: Pegem Akademi Yayınevi
- TEM-SEN, (2009). Eğitim Denetimi - 1.Uluslararası Katılımlı Ulusal Eğitim Denetimi Sempozyumu Kitabı. Ankara: Sebit Yayınevi.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası* (2006). Beşir Kitabevi.

Uçar, A. (2001). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Performans Değerlendirmesi*.(Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniv. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <http://www.mufettisler.net/mesleki-calismalar/tezlerimiz/ali-ucar-2001-yukseklisans.html>

Yaman, A. (2008). İç Denetim Modelinin MEB’de Benimsenme ve Uygulanabilirliğine İlişkin Yönetici ve Denetçi Görüşleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniv. Eğitim Bilimler Enstitüsü 19 Mayıs 2010’da <http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/>

Yenigün, T. (2008). *Kurumsal Yönetim ve İşletme İç Denetim*.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://www.yok.gov.tr/content/view/59/111/lang,tr/>

Yıldırım, A. ve Şimşek, B.(2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

<http://www.yok.gov.tr/>

<http://search.ebscohost.com>

<http://tkb.meb.gov.tr/yonetmelik/>

<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/73.html>

<http://istanbul.meb.gov.tr/>

EKLER

EK-1: Okul Müdürünün Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim Ve Yeterliliklerine Etkisi Ölçeği

Değerli Meslektaşlarım, aşağıda sunulan ölçeğin ilk bölümünde 9 sorudan oluşan “demografik bilgiler” bölümü yer almakta ve ikinci bölümde de 20 soruluk bir anket bulunmaktadır. Vereceğiniz cevaplar, araştırmaya büyük katkı sağlayacaktır. Vereceğiniz cevaplar sadece bu araştırmada kullanılacaktır. Bilgileriniz saklı tutulacaktır. İlgi ve katılımınız için çok teşekkür ederiz. Lütfen aşağıdaki soruların cevaplarını, yanlarındaki kutucuklara “x” işareti ile işaretleyiniz.

OKUL MÜDÜRÜNÜN YAPTIĞI DENETİMİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİM VE YETERLİLİKLERİNE ETKİSİ ÖLÇEĞİ

AMAÇ: Okul müdürleri tarafından yapılan denetimin öğretmenlerin mesleki gelişim ve yeterliliklerine etkisinin araştırılması. Müdürlerin yaptıkları denetimle, müfettişlerin yaptıkları denetimlerin incelenmesi ve buna yönelik görüşlerinin alınması.

YÖNTEM:

- Konu ile ilgili genel bilgilerin derlenmesi amacıyla ayrıntılı kaynak taraması, ölçek hazırlama tekniklerinin araştırılması
- Daha önce hazırlanmış benzer anketlerin incelenmesi
- Konunun tüm yönlerini yansıtacak açık ve anlaşılır tarzda soruların hazırlanması
- Soruların en az iki uzman tarafından incelenmesi
- Güvenirlilik, geçerlilik testlerinin tamamlanması ile ölçek uygulamaya hazır hale getirilir.

I.BÖLÜM: MESLEKİ VE KİŞİSEL BİLGİLER**DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU****Bu bölüm anket katılımcıları ile ilgili kişisel ve mesleki bilgiler içermektedir.**

1-Cinsiyetiniz	Kadın ☐
	Erkek ☐
2-Medeni Haliniz	Evli ☐
	Bekar ☐
3-Yaş Gurubunuz	20-30 arası ☐
	31-40 arası ☐
	41-50 arası ☐
	51-60 arası ☐
	60 üstü ☐
4-Öğrenim Durumunuz	Lise ☐
	Ön lisans ☐
	Lisans ☐
	Lisansüstü ☐
	Doktora ☐
5-Göreviniz	Yönetici ☐
	Öğretmen ☐
6-Kıdeminiz	0-2 yıl ☐
	2-5 yıl ☐
	5-10 yıl ☐
	10-20yıl ☐
	20 yıl üstü ☐
7-Bu güne kadar gördüğünüz denetim sayısı	0 ☐
	1 ☐
	2 ☐
	3 ☐
	3 üstü ☐
8-Müfettiş tarafından denetlendiniz mi?	Evet ☐
	Hayır ☐
9-Okul Müdürü tarafından denetlendiniz mi?	Evet ☐
	Hayır ☐

II. BÖLÜM: Okul Müdürünün Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi Ölçeği

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
1-Okullarda denetim, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kesintisiz gerçekleştirilmesi için gereklidir.)))))
2-Okullarda öğretmen denetimi yalnızca okul müdürleri tarafından gerçekleştirilmelidir.)))))
3-Okullarda öğretmen denetimi yalnızca müfettişler tarafından gerçekleştirilmelidir.)))))
4- Okullarda öğretmen denetimi müdür tarafından gerçekleştirilmeli ancak ciddi ihtilaflar olması durumunda devreye müfettişler girmelidir.)))))
5- Dördüncü maddede belirtilen uygulama müdürlerin öğretmenleri denetime tabi olarak denetlemelerini sağlayacaktır.)))))
6- Okullarda denetimin müdür tarafından yapılması müfettişlerin görev yükünü azaltacağı için gerekli durumlarda daha ayrıntılı ve kaliteli denetim yapmalarına zemin hazırlayacaktır)))))
7-Okul müdürleri öğretmenleri daha uzun zamanda daha ayrıntılı gözlemlene imkanı bulacaklardır.)))))
8- Müfettişler öğretmenleri kısa zamanda sınırlı sayıda aktiviteye bağlı olarak denetlemektedir.)))))
9- Öğretmenler müdürlerin yaptığı denetimde müfettişlerin yaptığı denetime göre daha doğal davranmaktadırlar.)))))
10-Müdürlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müfettişlere göre daha kolaydır.)))))
11- Müfettişlerin yaptıkları denetimi öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirecek rehberlik hizmetine dönüştürmeleri müdürlere göre daha kolaydır.)))))
12-Müfettişler kısa zamanda farklı ortamlarda çok sayıda denetim gerçekleştirdiklerinden bunlar birbirini etkileyebilir.)))))
13-Müdürler denetimde tespit edilen eksiklikleri müfettişlere göre daha kısa zaman aralıklarında denetleme)))))

imkanına sahiptir.					
14-Müdürlerin devamlı okul ortamında çalışmaları eğitimin kalitesine yönelik algılarının gelişmesini sağlar.)))))
15- Müdürlerin eğitimin kalitesine yönelik algı düzeyinin artması, öğretmenleri nitelikli eğitim ortamı oluşturmaya yöneltir.)))))
16- Anlık ve sürekli denetim imkanı öğretmenlerin mesleki becerilerini arttırır.)))))
17- Denetimde müdürün en uygun yöntemi belirleyebilmesinde öğretmenlerin kişilik özelliklerini bilmesi önemli bir etkidir.)))))
18- Müdürün öğretmenlerin ailevi sorunlarını bilme ihtimalinin daha yüksek olması mesleki gelişimlerine yönelik engelleri aşmasında kolaylık sağlar.)))))
19- Müdürün okulun maddi imkanlarını bilerek yaptığı denetim daha gerçekçidir.)))))
20- Doğal ortamında yapılan gerçekçi denetim mesleki gelişimi hızlandırır.)))))

EK-2 : Anket İzin Onayı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 119616
Konu : Anket.
Şükrü GELMEZ.

01...11.../2010

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

İlgi : a) 08/10/2010 tarih ve 1573 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 28/10/2010 tarih ve 118259 sayılı Oluru.
c) Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın
Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik izin ve
Uygulama Yönergesi.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şükrü GELMEZ'in, İlimiz Beyoğlu ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında uygulanmak üzere "İlköğretim Okullarında Okul Müdürlerinin Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi" konulu anket çalışmasını yapma isteği ilgi (b) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin ilgi (b) Valilik Oluru doğrultusunda, gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2(iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Mustafa USLU
Müdür a.
Müdür Yardımcısı V.

EKLER:

- 1- İlgi (b) Valilik Oluru.
- 2- Anket soruları.

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü (Kültür Bölümü)
Ankara Cad. No: 2 A Blok Cağaloğlu – Fatih / İSTANBUL
Telefon : (0 212) 455 04 35
Faks : (0 212) 526 13 82
E-Posta : kultur34@meb.gov.tr
Elektronik Ağ: <http://Istanbul.meb.gov.tr>

EGİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

EGİTİME
%100
DESTEK

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/113299

28.10/2010

Konu : Anket.
Şükrü GELMEZ.

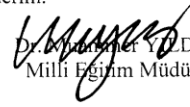
VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 08/10/2010 tarih ve 1573 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c) Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın 11/04/2007 tarih ve 1950 sayılı emri.
d) Millî Eğitim Müdürlüğü Anket Komisyonu'nun 27/10/2010 tarihli tutanağı.

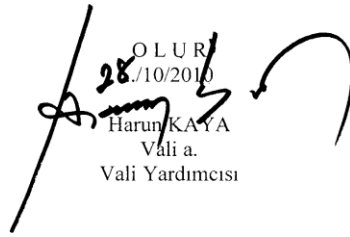
Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şükrü GELMEZ'in, İlimiz Beyoğlu ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında uygulanmak üzere "İlköğretim Okullarında Okul Müdürlerinin Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi" konulu anket çalışmasını yapma istekleri hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şükrü GELMEZ'in, İlimiz Beyoğlu ilçesinde bulunan ilköğretim okullarında uygulanmak üzere "İlköğretim Okullarında Okul Müdürlerinin Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi" konulu anket çalışmasını yapması, bilimsel amaç dışında kullanılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, İlgi (c) Bakanlık Emri esasları dahilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

D. Mustafa YILDIZ
Millî Eğitim Müdürü

EKLER:
1- İlgi yazı örneği ve ekleri.

OLUR
28/10/2010

Harun KAYA
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Sayı : B.30.2.MLT.0.41.00-302.08.01-1573

İstanbul, 08.10.2010

T.C
İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Şükrü GELMEZ, tez danışmanlığını Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Münevver ÖLÇÜM ÇETİN'in üstlendiği "İlköğretim Okullarında Okul Müdürlerinin Yaptığı Denetimin Öğretmenlerin Mesleki Gelişim ve Yeterliliklerine Etkisi" başlıklı bir araştırma yapmaktadır.

Araştırmada ihtiyaç duyulan verileri toplamak amacıyla, konuya ilişkin MEB Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının 11.04.2007 tarih ve 1950 sayılı yazılı emri ve Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi dikkate alınarak ekteki anket hazırlanmıştır.

Söz konusu çalışmayla ilgili olarak; İstanbul ili, Beyoğlu ilçesindeki resmi ilköğretim okullarındaki yönetici ve öğretmenlere yönelik bir anket uygulanması hususunu emir ve müsaadelerinize saygılarımla arz ederim.

EK: Tez Özeti
Anket

Şükrü GELMEZ
Adres: Beyoğlu İhsan Şerif İlköğretim Okulu Müdürlüğü
Keçeci Piri Mah. Çöpüstü Sk. No:1 Hasköy
Beyoğlu-İSTANBUL
Cep: 0505 400 93 34

Marmara Eğitim Köyü Maltepe Arena 34857 Maltepe / İSTANBUL
Tel: (0216) 626 10 50 (pbx) Fax: (0216) 626 11 79
e-mail: sbe@maltepe.edu.tr web: www.maltepe.edu.tr

EK-3 Anket Dağıtım Listesi

S. NO :	OKUL ADI:	MÜDÜR	MD. BAŞ YRD.	MD. YRD.	ÖĞRT. SAYISI/ NORMU	VERİLEN ANKET	ALINAN ANKET
1	Hasköy İ.Ö. O.	1	1	3	46/50	41	19
2	Hüviyet Bekir İ.Ö. O..	1	1	3	23/42	5	5
3	Kadımeahmet İ.Ö. O.	1	-	2	28/28	18	18
4	Piripaşa İ.Ö. O.	1	1	4	76/92	21	21
5	Halıcioğlu. E. İ.Ö. O.	1	-	1	28/28	11	5
6	İhsan Şerif İ.Ö. O.	1	1	3	45/55	29	29
7	Kaptanpaşa İ.Ö. O.	1	1	3	48/55	20	12
8	Namık Kemal İ.Ö. O.	1	-	1	22/22	5	0
9	Orbay İ.Ö. O.	1	-	2	21/35	21	3
10	Şehit Öğretmen N. A.	1	-	2	19/32	19	19
11	Ahmet Emin Y. İ.Ö. O.	1	-	2	41/46	20	20
12	Dr. Tevfik Sağlam İ.Ö.	1	-	2	41/45	5	0
13	Okçumusa İ.Ö. O.	1	-	1	23/25	25	25
14	Sururi İ.Ö. O.	1	-	2	22/33	25	18
15	Taksim İ.Ö. O.	1	-	2	28/35	10	5
16	Cihangir İ.Ö. O.	1	-	2	30/30	10	0
17	İstiklal İ.Ö. O.	1	-	1	14/16	14	5
18	İTO Kadınlar Ç. İ.Ö. O.	1	1	3	41/63	46	26
19	Muallim Cevdet İ.Ö. O.	1	-	2	38/39	41	26
20	Piyalepaşa İ.Ö. O.	1	-	2	28/36	20	11
21	Cemal Artüz İ.Ö. O.	1	1	3	39/57	39	39
22	CezayirliG. Hasanpaşa	1	-	2	32/38	10	9
23	Firuzğa İ.Ö. O.	1	-	1	20/24	10	4
24	Hoca İshak E. İ.Ö. O.	1	-	2	30/34	30	13
25	Piri Reis İ.Ö. O.	1	1	3	32/42	5	0
		25	8	54		500	332

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı :Şükrü GELMEZ

Kişisel Bilgiler :

Doğum Tarihi :25.05.1971

Doğum Yeri : Hayrabolu

Medeni Durumu: Evli

Eğitim :

1985-1989 :Tekirdağ Teknik Lisesi Elektrik Bölümü (Lise)

1990-1994 :Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğrt. Bölümü (Lisans)

2010-2011 :MaltepeÜniv. SBE Eğitim Yönetimi ve DenetimiBöl. (Yüksek Lisans)

Çalıştığı Kurumlar:

1994-1998:Gümüşhane –Merkez Yukarı Alıçlı Köyü İ.O. Sınıf Öğrt.

1998-2001 :İstanbul –Beyoğlu İlçesi Okçumusa İ. O. Sınıf Öğretmeni

2001-2003 :İstanbul –Beyoğlu İlçesi Okçumusa İ. O. Müdür Yard.

2003-2004 :İstanbul –Beyoğlu İlçesi Okçumusaİ. O. Müdür Vekili

2005-.... :İstanbul –Beyoğlu İlçesi İhsan Şerif İlköğretim Okulu Müdürü

İletişim:

e-mail : sukrugelmez71@hotmail.com

tel :05054009334